

Skonsolidowany raport kwartalny Grupy Kapitałowej LOTOS

3kw 2018

-
- Grupa Kapitałowa LOTOS - Wybrane skonsolidowane dane finansowe 3kw 2018
 - Grupa Kapitałowa LOTOS – Kwartalny raport finansowy za 3kw 2018
 - Komentarz Zarządu Grupy LOTOS S.A. do wyników skonsolidowanych za 3kw 2018
 - Informacje dodatkowe do wyników skonsolidowanych za 3kw 2018

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

	mln PLN		mln EUR	
	9 miesięcy zakończony	9 miesięcy zakończony	9 miesięcy zakończony	9 miesięcy zakończony
	30.09.2018 (niebadane)	30.09.2017 (niebadane)	30.09.2018 (niebadane)	30.09.2017 (niebadane)
Przychody ze sprzedaży	22.199,7	17.164,7	5.219,2	4.032,5
Zysk operacyjny	2.212,5	1.505,9	520,2	353,8
Zysk przed opodatkowaniem	2.105,1	1.712,7	494,9	402,4
Zysk netto	1.487,3	1.187,1	349,7	278,9
Zysk netto przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	1.487,3	1.187,1	349,7	278,9
Zysk/(Strata) netto przypisany/(a) udziałom niekontrolującym	-	-	-	-
Całkowite dochody/(straty) ogółem	1.436,3	1.640,1	337,7	385,3
Całkowite dochody/(straty) ogółem przypisane akcjonariuszom Jednostki Dominującej	1.436,3	1.640,1	337,7	385,3
Całkowite dochody/(straty) ogółem przypisane udziałom niekontrolującym	-	-	-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1.695,7	2.112,8	398,7	496,3
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(581,0)	(1.104,5)	(136,6)	(259,5)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(924,2)	(204,5)	(217,3)	(48,0)
Przepływy pieniężne netto razem	190,5	803,8	44,8	188,8
Podstawowy zysk netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	8,04	6,42	1,89	1,51
Rozwodniony zysk netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	8,04	6,42	1,89	1,51

	mln PLN		mln EUR	
	Stan na	Stan na	Stan na	Stan na
	30.09.2018 (niebadane)	31.12.2017 (badane)	30.09.2018 (niebadane)	31.12.2017 (badane)
Aktywa razem	22.777,8	21.171,2	5.332,6	5.075,9
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	11.955,1	10.712,4	2.798,9	2.568,4
Udziały niekontrolujące	0,1	0,1	0,0	0,0
Kapitał własny razem	11.955,2	10.712,5	2.798,9	2.568,4

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE

	mln PLN		mln EUR	
	9 miesięcy zakończony	9 miesięcy zakończony	9 miesięcy zakończony	9 miesięcy zakończony
	30.09.2018 (niebadane)	30.09.2017 (niebadane)	30.09.2018 (niebadane)	30.09.2017 (niebadane)
Przychody ze sprzedaży	19.775,7	14.822,9	4.649,3	3.482,3
Zysk operacyjny	1.336,7	687,5	314,3	161,5
Zysk przed opodatkowaniem	1.667,5	992,4	392,0	233,1
Zysk netto	1.420,1	828,1	333,9	194,5
Całkowite dochody/(straty) ogółem	1.360,2	1.268,7	319,8	298,1
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	353,9	928,4	83,2	218,1
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	398,3	(129,4)	93,6	(30,4)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(598,9)	(676,9)	(140,8)	(159,0)
Przepływy pieniężne netto razem	153,3	122,1	36,0	28,7
Podstawowy zysk netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	7,68	4,48	1,81	1,05
Rozwodniony zysk netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	7,68	4,48	1,81	1,05

	mln PLN		mln EUR	
	Stan na	Stan na	Stan na	Stan na
	30.09.2018 (niebadane)	31.12.2017 (badane)	30.09.2018 (niebadane)	31.12.2017 (badane)
Aktywa razem	17.187,4	15.779,3	4.023,8	3.783,2
Kapitał własny	10.067,6	8.892,3	2.357,0	2.132,0

W celu przeliczenia pozycji wykazanych w tabeli "Wybrane dane finansowe" na EUR zastosowano następujące kursy wymiany:

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono stosując średni kurs NBP obowiązujący w dniu kończącym okres sprawozdawczy:

na dzień 30.09.2018	na dzień 31.12.2017
1 EUR = 4,2714 PLN	1 EUR = 4,1709 PLN

Pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono stosując kurs stanowiący średnią arytmetyczną średnich kursów NBP ustalonych na ostatni dzień każdego miesiąca kalendarzowego okresu sprawozdawczego:

9 miesięcy zakończony 30.09.2018	9 miesięcy zakończony 30.09.2017
1 EUR = 4,2535 PLN	1 EUR = 4,2566 PLN

Grupa Kapitałowa LOTOS

**KWARTALNY RAPORT FINANSOWY
ZA 3 KWARTAŁ 2018 ROKU**

I.	ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ ZATWIERDZONYCH PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ.....	3
	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	6
	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	7
	DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA	8
1.	Informacje ogólne	8
2.	Skład Grupy Kapitałowej	8
3.	Zmiany struktury jednostki w ciągu okresu śródrocznego, w tym wynikające z połączenia jednostek, przejęcia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności	10
4.	Zasady sporządzania i prezentacji	10
4.1	Zasady rachunkowości	10
4.2	Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie mają zastosowania	12
4.3	Zastosowane kursy walut.....	12
5.	Sezonowość i cykliczność działalności w okresie śródrocznym	13
6.	Istotne zmiany pozycji sprawozdawczych, kwoty mające znaczący wpływ na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość, wywierany wpływ lub częstotliwość	13
7.	Zmiany wartości szacunkowych kwot, które były prezentowane w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego, lub zmiany wartości szacunkowych prezentowane w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres śródroczny	13
8.	Segmenty działalności	13
9.	Koszty według rodzaju	15
10.	Pozostałe przychody	15
11.	Pozostałe koszty	15
12.	Przychody finansowe	16
13.	Koszty finansowe	16
14.	Podatek dochodowy	17
14.1	Obciążenia podatkowe.....	17
14.2	Odroczony podatek dochodowy	17
14.2.1	Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego.....	17
15.	Zysk netto przypadający na jedną akcję	19
16.	Dywidendy	19
17.	Odpisy aktualizujące.....	20
18.	Transakcje zakupu i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	21
19.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21
20.	Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.....	21
21.	Rezerwy	23
22.	Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych	24
23.	Zobowiązania i aktywa warunkowe	24
23.1	Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach Jednostki Dominującej lub jednostek od niej zależnych oraz informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych	24
23.2	Pozostałe zobowiązania warunkowe	24
24.	Informacje o podmiotach powiązanych	24
24.1	Informacje o transakcjach z jednostkami powiązаныmi, w których Grupa posiada udziały	24
24.2	Podmiot sprawujący kontrolę nad Grupą.....	24
24.2.1	Transakcje z jednostkami powiązаныmi, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ	25
24.3	Wynagrodzenie głównej kadry kierowniczej	25
24.4	Transakcje z podmiotami powiązаныmi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej Spółki	25
II.	KWARTALNA INFORMACJA FINANSOWA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2017 ROKU	26
	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	27
	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	28
	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	29
	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	30
	ZATWIERDZENIE KWARTALNEGO RAPORTU FINANSOWEGO	31

**I. ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU
SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ ZATWIERDZONYCH
PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ**

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
w milionach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	3 miesiące zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Przychody ze sprzedaży	8	8.344,0	22.199,7	6.262,5	17.164,7
Koszt własny sprzedaży	9	(7.010,8)	(18.682,2)	(5.064,1)	(14.430,6)
Zysk na sprzedaży		1.333,2	3.517,5	1.198,4	2.734,1
Koszty sprzedaży	9	(348,6)	(995,7)	(330,5)	(913,9)
Koszty ogólnego zarządu	9	(105,5)	(304,5)	(113,1)	(328,1)
Pozostałe przychody	10	9,7	26,8	6,4	36,2
Pozostałe koszty	11	(22,0)	(31,6)	(4,7)	(22,4)
Zysk operacyjny		866,8	2.212,5	756,5	1.505,9
Przychody finansowe	12	36,5	50,8	114,8	373,3
Koszty finansowe	13	(53,7)	(161,3)	(53,9)	(169,3)
Udział w wynikach netto wspólnych przedsiębiorstw wycenianych metodą praw własności		2,4	3,1	1,6	2,8
Zysk przed opodatkowaniem		852,0	2.105,1	819,0	1.712,7
Podatek dochodowy od osób prawnych	14.1	(220,4)	(617,8)	(200,2)	(525,6)
Zysk netto		631,6	1.487,3	618,8	1.187,1
Inne całkowite dochody/(straty)					
Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do wyniku:					
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		51,0	(51,1)	42,7	453,0
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		(5,9)	8,8	(9,7)	12,4
Podatek dochodowy dotyczący zabezpieczenia przepływów pieniężnych	14.1	70,3	(73,9)	64,7	543,9
		(13,4)	14,0	(12,3)	(103,3)
Pozycje, które w przyszłości nie zostaną zreklasyfikowane do wyniku:					
Zyski/(Straty) aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia		-	0,1	-	-
Podatek dochodowy dotyczący zysków/(strat) aktuarialnych z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	14.1	-	0,3	-	-
		-	(0,2)	-	-
Inne całkowite dochody/(straty) netto		51,0	(51,0)	42,7	453,0
Całkowite dochody/(straty) ogółem		682,6	1.436,3	661,5	1.640,1
Zysk netto przypisany:					
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	15	631,6	1.487,3	618,8	1.187,1
Całkowite dochody/(straty) ogółem przypisane:					
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		682,6	1.436,3	661,5	1.640,1
Zysk netto przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej na jedną akcję (w złotych)					
Średnia ważona liczba akcji w milionach sztuk	15	184,9	184,9	184,9	184,9
- podstawowy	15	3,42	8,04	3,35	6,42
- rozwodniony	15	3,42	8,04	3,35	6,42

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
w milionach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Nota	30 września 2018 (niebadane)	31 grudnia 2017 (badane)
AKTYWA		
Aktywa trwałe		
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu	8.745,8	8.761,5
Aktywa niematerialne segmentu produkcji i handlu	159,6	163,2
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu wydobywczego	2.618,6	2.404,2
Aktywa niematerialne segmentu wydobywczego	329,0	304,8
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	107,6	106,5
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	14.2 440,7	415,4
Pochodne instrumenty finansowe	28,1	2,7
Pozostałe aktywa długoterminowe	343,5	303,8
Aktywa trwałe razem	12.772,9	12.462,1
Aktywa obrotowe		
Zapasy	4.555,3	3.559,6
- w tym zapasy obowiązkowe	2.995,2	2.098,7
Należności z tytułu dostaw i usług	2.975,2	2.677,0
Należności z tytułu podatku dochodowego	1,5	1,3
Pochodne instrumenty finansowe	28,7	161,8
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	325,7	388,7
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19 2.118,5	1.920,7
Aktywa obrotowe razem	10.004,9	8.709,1
Aktywa razem	22.777,8	21.171,2
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		
Kapitał własny		
Kapitał podstawowy	184,9	184,9
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	2.228,3	2.228,3
Kapitał rezerwowi z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(285,1)	(225,2)
Zyski zatrzymane	9.726,0	8.432,2
Różnice kursowe z przeliczenia	101,0	92,2
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	11.955,1	10.712,4
Udziały niekontrolujące	0,1	0,1
Kapitał własny razem	11.955,2	10.712,5
Zobowiązania długoterminowe		
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	20 2.840,1	2.738,3
Pochodne instrumenty finansowe	2,8	6,7
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	14.2 316,5	277,7
Świadczenia pracownicze	175,0	169,3
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1.152,4	1.072,4
Zobowiązania długoterminowe razem	4.486,8	4.264,4
Zobowiązania krótkoterminowe		
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	20 1.151,7	1.687,6
Pochodne instrumenty finansowe	21,1	72,7
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2.351,7	2.201,7
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	472,5	210,0
Świadczenia pracownicze	129,1	145,3
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	2.209,7	1.877,0
Zobowiązania krótkoterminowe razem	6.335,8	6.194,3
Zobowiązania razem	10.822,6	10.458,7
Kapitał własny i zobowiązania razem	22.777,8	21.171,2

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
w milionach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

(sporządzone metodą pośrednią)

Nota	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk netto	1.487,3	1.187,1
Korekty:	457,7	1.050,8
Podatek dochodowy	14.1 617,8	525,6
Udział w wynikach netto wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności	(3,1)	(2,8)
Amortyzacja	8; 9 541,9	639,4
(Zyski)/Straty z tytułu różnic kursowych	66,5	(25,4)
Odsetki i dywidendy	97,0	113,8
(Zyski)/Straty z tytułu działalności inwestycyjnej	(5,9)	4,4
Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	11 0,1	9,2
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych	12 (17,8)	(232,0)
(Zwiększenie) stanu należności z tytułu dostaw i usług	(298,2)	(394,4)
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu pozostałych aktywów	(8,2)	130,1
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu zapasów	(962,0)	67,4
Zwiększenie/(Zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	150,0	(41,4)
Zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań i rezerw	289,8	262,4
(Zmniejszenie) stanu świadczeń pracowniczych	(10,2)	(5,5)
Podatek dochodowy zapłacony	(249,3)	(125,1)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	1.695,7	2.112,8
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Otrzymane dywidendy - wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	3,2	2,1
Otrzymane dywidendy od jednostek pozostałych	1,7	1,7
Otrzymane odsetki	4,1	7,3
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	11,1	4,8
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(637,0)	(1.130,6)
Wniesienie wkładów pieniężnych - wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	(0,1)	(5,4)
Lokaty	8,0	-
Depozyt zabezpieczający	53,2	17,9
Środki przeznaczone na koszty przyszłej likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego	(37,1)	-
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	11,9	-
Inne wydatki inwestycyjne	-	(2,3)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(581,0)	(1.104,5)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów	20 243,6	746,6
Emisja obligacji	20 110,0	296,1
Wydatki z tytułu spłaty kredytów	20 (737,0)	(768,6)
Wydatki z tytułu spłaty pożyczek	20 (9,6)	(9,7)
Wykup obligacji	20 (214,8)	(160,2)
Zapłacone odsetki	20 (158,7)	(151,7)
Zapłacone dywidendy	(184,9)	(184,9)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	20 (25,7)	(27,0)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	52,9	54,9
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(924,2)	(204,5)
Przepływy pieniężne netto razem		
	190,5	803,8
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	6,9	(5,1)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	197,4	798,7
Środki pieniężne na początek okresu	1.920,6	730,8
Środki pieniężne na koniec okresu	19 2.118,0	1.529,5

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
w milionach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Nota	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	Zyski zatrzymane	Różnice kursowe z przeliczenia	Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
1 stycznia 2018 (badane)		184,9	2.228,3	(225,2)	8.432,2	92,2	10.712,4	0,1	10.712,5
Wpływ zmiany polityki rachunkowości	4.1	-	-	-	(8,7)	-	(8,7)	-	(8,7)
1 stycznia 2018 (niebadane)		184,9	2.228,3	(225,2)	8.423,5	92,2	10.703,7	0,1	10.703,8
Zysk netto	15	-	-	-	1.487,3	-	1.487,3	-	1.487,3
Inne całkowite dochody/(straty) netto		-	-	(59,9)	0,1	8,8	(51,0)	-	(51,0)
Całkowite dochody/(straty) ogółem		-	-	(59,9)	1.487,4	8,8	1.436,3	-	1.436,3
Dywidenda	16	-	-	-	(184,9)	-	(184,9)	-	(184,9)
30 września 2018 (niebadane)		184,9	2.228,3	(285,1)	9.726,0	101,0	11.955,1	0,1	11.955,2
1 stycznia 2017 (badane)		184,9	2.228,3	(812,8)	6.945,4	65,0	8.610,8	0,1	8.610,9
Zysk netto	15	-	-	-	1.187,1	-	1.187,1	-	1.187,1
Inne całkowite dochody/(straty) netto		-	-	440,6	-	12,4	453,0	-	453,0
Całkowite dochody/(straty) ogółem		-	-	440,6	1.187,1	12,4	1.640,1	-	1.640,1
Dywidenda		-	-	-	(184,9)	-	(184,9)	-	(184,9)
30 września 2017 (niebadane)		184,9	2.228,3	(372,2)	7.947,6	77,4	10.066,0	0,1	10.066,1

Dodatkowe informacje i objaśnienia do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania załączone na stronach od 8 do 25 stanowią jego integralną część

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

1. Informacje ogólne

Grupa LOTOS Spółka Akcyjna („Grupa LOTOS S.A.”, „Spółka”, „Jednostka Dominująca”) została utworzona 18 września 1991 roku. Siedziba Spółki mieści się w Polsce pod adresem: 80 – 718 Gdańsk, ul. Elbląska 135.

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. („Grupa Kapitałowa LOTOS”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa”) jest wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej oraz ich sprzedaż hurtowa i detaliczna. Grupa prowadzi również działalność w zakresie pozyskiwania oraz eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Grupa LOTOS S.A. zakwalifikowana jest do sektora paliwowego.

2. Skład Grupy Kapitałowej

W skład Grupy Kapitałowej LOTOS wchodzi: Grupa LOTOS S.A. jako Jednostka Dominująca oraz podmioty o profilu produkcyjnym, usługowym i handlowym (spółki zależne oraz spółki pośrednio zależne od Grupy LOTOS S.A.) i fundacja.

Ponadto Grupa posiada udziały we wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności.

Poniżej przedstawiono informacje na temat siedziby i przedmiotu działalności wymienionych wyżej podmiotów, a także dane na temat procentowego udziału Grupy w ich własności.

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki		
			30.09.2018	31.12.2017	30.09.2017
Jednostka Dominująca					
Segment produkcji i handlu					
• Grupa LOTOS S.A.	Gdańsk	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej (głównie paliw) oraz ich sprzedaż hurtowa	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Jednostki bezpośrednio zależne konsolidowane metodą pełną					
Segment wydobywczy					
• LOTOS Upstream Sp. z o.o. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Upstream Sp. z o.o.)	Gdańsk	Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Petrobaltic S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Petrobaltic S.A.)	Gdańsk	Pozyskiwanie oraz eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	99,99%	99,99%	99,99%
Segment produkcji i handlu					
• LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	Gdańsk	Sprzedaż hurtowa, detaliczna paliw, lekkiego oleju opałowego, zarządzanie siecią stacji paliw LOTOS	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Oil Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż olejów smarowych i smarów oraz sprzedaż olejów bazowych	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Asfalt Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż asfaltów	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Kolej Sp. z o.o.	Gdańsk	Transport kolejowy	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Serwis Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność w zakresie utrzymania ruchu mechanicznego, elektrycznego i automatyki, usługi remontowe	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Lab Sp. z o.o. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Lab Sp. z o.o.)	Gdańsk	Wykonywanie analiz laboratoryjnych	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Straż Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona przeciwpożarowa	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Ochrona Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona mienia i osób	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Terminale S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Terminale S.A.)	Czechowice-Dziedzice	Magazynowanie i dystrybucja paliw	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Infrastruktura S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Infrastruktura S.A.)	Jasło	Magazynowanie i dystrybucja paliw, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Gaz S.A. w likwidacji	Kraków	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%	100,00%
Jednostki bezpośrednio zależne nie objęte konsolidacją ⁽¹⁾					
• Infrastruktura Kolejowa Sp. z o.o. w likwidacji ⁽²⁾	Gdańsk	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%	100,00%
• Fundacja LOTOS	Gdańsk	Działalność społecznie użyteczna w sferze zadań publicznych określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego. Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej	100,00%	100,00%	100,00%

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki		
			30.09.2018	31.12.2017	30.09.2017
Jednostki pośrednio zależne konsolidowane metodą pełną					
Segment produkcji i handlu					
GK LOTOS Lab Sp. z o.o.					
• LOTOS Vera Sp. z o.o.	Warszawa	Produkcja samochodów osobowych	100,00%	100,00%	-
GK LOTOS Infrastruktura S.A.					
• RCEkoenergia Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, ciepła i gazu	100,00%	100,00%	100,00%
GK LOTOS Terminale S.A.					
• LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Produkcja estrów metylowych kwasów tłuszczowych (FAME)	100,00%	100,00%	100,00%
Segment wydobywczy					
GK LOTOS Upstream Sp. z o.o.					
• LOTOS Exploration and Production Norge AS	Norwegia, Stavanger	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej na Norweskim Szelfie Kontynentalnym, świadczenie usług związanych z poszukiwaniem i wydobyciem ropy naftowej i gazu ziemnego	100,00%	100,00%	99,99%
• AB LOTOS Geonafra (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK AB LOTOS Geonafra)	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej, świadczenie usług wiertniczych oraz kupno i sprzedaż ropy naftowej	100,00%	100,00%	99,99%
• UAB Genciu Nafta	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej	100,00%	100,00%	99,99%
• UAB Manifoldas	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej	100,00%	100,00%	99,99%
• LOTOS Upstream UK Ltd.	Wielka Brytania, Londyn	Poszukiwanie i eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu	100,00% ⁽³⁾	-	-
GK LOTOS Petrobaltic S.A.					
• Aphrodite Offshore Services N.V.	Curaçao	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	- ⁽⁴⁾	99,99%	99,99%
• B8 Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	99,99%	99,99%	99,99%
• B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością BALTIC S.K.A.	Gdańsk	Poszukiwanie i eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	99,99%	99,99%	99,99%
• Miliana Shipholding Company Ltd. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Miliana Shipholding Company Ltd.)	Cypr, Nikozja	Świadczenie usług magazynowania i transportu ropy naftowej oraz innych usług w obszarze transportu morskiego	99,99%	99,99%	99,99%
• Technical Ship Management Sp. z o.o. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Technical Ship Management Sp. z o.o.)	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca transport morski, doradztwo w zakresie eksploatacji statków	99,99%	99,99%	99,99%
• SPV Baltic Sp. z o.o.	Gdańsk	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego	99,99%	99,99%	99,99%
• SPV Petro Sp. z o.o. ⁽⁵⁾	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego transport morski, doradztwo w zakresie eksploatacji statków	99,99%	-	-
• Miliana Shipmanagement Ltd.	Cypr, Nikozja	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego	99,99%	99,99%	99,99%
• Miliana Shipping Group Ltd. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Miliana Shipping Group Ltd.)	Cypr, Nikozja	Zarządzanie posiadanymi aktywami	99,99%	99,99%	99,99%
• Bazalt Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Granit Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Kambr Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• St. Barbara Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Petro Icarus Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Petro Aphrodite Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Energobaltic Sp. z o.o.	Władysławowo	Produkcja energii elektrycznej, energii cieplnej, LPG oraz kondensatu gazowego	99,99%	99,99%	99,99%

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki		
			30.09.2018	31.12.2017	30.09.2017
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności					
Segment produkcji i handlu					
• LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o. ⁽⁶⁾	Gdańsk	Handel paliwem lotniczym oraz usługi logistyczne	50,00%	50,00%	50,00%
Segment wydobywczy					
GK LOTOS Upstream Sp. z o.o.					
• Baltic Gas Sp. z o.o. ⁽⁷⁾	Gdańsk	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego (działalność usługowa wspomagająca eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego)	49,99%	49,99%	49,99%
• Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. ⁽⁷⁾	Gdańsk	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	44,78%	44,78%	44,78%
GK AB LOTOS Geonaftha					
• UAB Minijos Nafta ⁽⁸⁾	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej	49,99%	49,99%	49,99%

⁽¹⁾ Podmioty wyłączone z konsolidacji z uwagi na fakt, iż wielkości wykazywane w sprawozdaniach finansowych tych jednostek na dzień 30 września 2018 roku są nieistotne dla realizacji obowiązku określonego w standardzie MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdanie finansowe”.

⁽²⁾ Dnia 28 czerwca 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwałę o rozwiązaniu spółki Infrastruktura Kolejowa Sp. z o.o. i postawieniu jej w stan likwidacji.

⁽³⁾ Nowa spółka o kapitale zakładowym 15 tys. GBP. Podmiot w 100% zależny od spółki LOTOS Upstream Sp. z o.o.

⁽⁴⁾ W 1 półroczu 2018 roku spółka została zlikwidowana.

⁽⁵⁾ Nowa spółka o kapitale zakładowym 5 tys. zł. Podmiot w 100% zależny od spółki Technical Ship Management Sp. z o.o.

⁽⁶⁾ Umowa joint venture Grupy LOTOS S.A. z BP Europe SE na prowadzenie działalności w zakresie dostaw paliwa lotniczego w ramach spółki LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.

⁽⁷⁾ Umowa współpracy spółek LOTOS Upstream Sp. z o.o. oraz CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. w zakresie zagospodarowania i eksploatacji złóż gazokondensatowych B-4 i B-6 na Morzu Bałtyckim realizowana poprzez spółki celowe Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. oraz Baltic Gas Sp. z o.o. (Komplementariusz).

W rozumieniu regulacji MSSF spółki: Baltic Gas Sp. z o.o. i wspólnicy sp.k. oraz Baltic Gas Sp. z o.o. stanowią wspólne przedsięwzięcia wyceniane przez Grupę metodą praw własności (MSSF 11).

⁽⁸⁾ Wspólne przedsięwzięcie w zakresie działalności poszukiwawczo-wydobywczej ropy naftowej na terytorium Litwy realizowane w formie spółki UAB Minijos Nafta.

3. Zmiany struktury jednostki w ciągu okresu śródrocznego, w tym wynikające z połączenia jednostek, przejścia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. dnia 31 grudnia 2017 roku (patrz nota 2 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017) nie wystąpiły istotne zmiany w strukturze Grupy.

4. Zasady sporządzania i prezentacji

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS („śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe”, „śródroczne sprawozdanie finansowe”, „skonsolidowane sprawozdanie finansowe”, „sprawozdanie finansowe”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”, który został zatwierdzony przez Unię Europejską.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia sytuację finansową Grupy na dzień 30 września 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku, wyniki jej działalności za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku i 30 września 2017 roku oraz przepływy pieniężne za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku i 30 września 2017 roku.

Śródroczne sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze zbadanym [Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2017](#), opublikowanym w dniu 7 marca 2018 roku („skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2017”).

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i walutą prezentacji śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie wartości w nim zaprezentowane, o ile nie wskazano inaczej, podane są w milionach złotych.

4.1 Zasady rachunkowości

Przy sporządzeniu niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zastosowano takie same zasady rachunkowości i metody wycień jak przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017 (patrz nota 7 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017), z wyjątkiem zasad, które zostały wprowadzone w wyniku zastosowania z dniem 1 stycznia 2018 roku nowych standardów MSSF 9 oraz 15. Nie dokonywano zmian danych porównawczych ani korekt błędów. Wpływ nowych standardów MSSF 9 i 15 na stosowane przez Grupę zasady (polityki) rachunkowości opisano w nocie 4 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017. Standardy wdrożono z zastosowaniem metody retrospektywnej zmodyfikowanej, zgodnie z którą dane porównawcze nie są przekształcane. Standard MSSF 9 nie miał istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, zatem nie dokonano korekty przejściowej na dzień 1 stycznia 2018 roku. Wpływ wdrożenia MSSF 15 na dzień 1 stycznia 2018 roku na kapitał własny Grupy w kwocie 8,7 mln zł zaprezentowany został w [pozycji Wpływ zmiany polityki rachunkowości](#) w skonsolidowanym sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym. Korekta dotyczy zmiany metody rozliczenia transakcji w sytuacji nierównowagi w podziale wydobytego z norweskich złóż produkcyjnych surowca.

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

MSSF 15 wprowadza pięcioletni model, na podstawie którego należy dokonać odpowiedniego ujęcia przychodów z umów z klientami. W porównaniu do dotychczasowych przepisów wprowadza on precyzyjne wytyczne związane z identyfikacją umów i obowiązków świadczeń, ustaleniem ceny transakcyjnej, a także alokacją wynagrodzenia do obowiązków świadczenia oraz momentem ujęcia przychodów. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 rozpoznanie przychodu oparte jest o przeniesienie kontroli, a nie jak dotychczas na podstawie transferu ryzyka i korzyści.

Grupa zmieniła politykę rachunkowości w zakresie rozpoznawania przychodów ze sprzedaży węgłowodorów wydobywanych ze złóż na Norweskim Szelfie Kontynentalnym, w których posiada udziały. Dotychczas Grupa stosowała tzw. metodę uprawnień (ang. „entitlements method”, „right method”), według której przychód ujmowany jest w księgach zawsze odpowiednio do udziału, jaki przypada Grupie w produkcji ze złoża. Zgodnie z przyjętą obecnie alternatywną tzw. metodą sprzedaży (ang. „sales method”) przychody rozpoznaje się wówczas gdy produkt został przekazany kupującemu, a wszystkie zobowiązania do wykonania świadczenia określone w MSSF 15 zostały spełnione. Grupa ocenia, że dokonana zmiana stosowanej dotychczas metody uprawnień na metodę sprzedaży wpływa na moment rozpoznania przychodów i zwiększa zgodność z MSSF 15. Udział w produkcji ze złoża, który nie został sprzedany, ujmowany jest zgodnie z MSR 2 i prezentowany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w [pozycji Zapasy](#).

Z uwagi na kwestie logistyczne, w sytuacji gdy złożo eksploatowane jest przez wielu udziałowców, występują naturalne różnice w ilościach surowca faktycznie uzyskiwanego przez poszczególnych udziałowców w stosunku do ich umownego (wynikającego z ustaleń umownych) udziału w produkcji ze złóż. Zgodnie z przyjętą przez Grupę metodą sprzedaży, udziałowiec który uzyskuje w danym cyklu produkcyjnym ilości surowca przekraczające przypadający mu umownie udział w produkcji ze złoża (ang. tzw. „overlift party”) rozpoznaje w swoich księgach tę nadwyżkę nie jako przychód, lecz jako zobowiązanie. Różnice są rozliczane między udziałowcami w naturze (w produkcji). Grupa wycenia zobowiązanie z tego tytułu na podstawie średniego, sześciomiesięcznego kosztu wytworzenia. Przeszacowanie tak wycenionego zobowiązania koryguje skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów w [pozycji Koszt własny sprzedaży](#).

Poniżej przedstawiono skumulowany wpływ zmiany polityki rachunkowości na pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2018 roku:

	31 grudnia 2017	Wpływ zmiany polityki rachunkowości	1 stycznia 2018
AKTYWA	6.236,6	(14,8)	6.221,8
Aktywa obrotowe	6.236,6	(14,8)	6.221,8
Zapasy	3.559,6	30,8	3.590,4
Należności z tytułu dostaw i usług	2.677,0	(45,6)	2.631,4
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	10.843,9	(14,8)	10.829,1
Kapitał własny			
Zyski zatrzymane	8.432,2	(8,7)	8.423,5
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	210,0	(31,0)	179
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2.201,7	24,9	2.226,6

MSSF 9 Instrumenty finansowe

[Wybrana polityka rachunkowości](#)

Wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Od 1 stycznia 2018 roku Grupa kwalifikuje aktywa finansowe oraz zobowiązania finansowe do następujących kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacji Grupa dokonuje na moment początkowego ujęcia aktywów.

Do aktywów i zobowiązań według zamortyzowanego kosztu Grupa klasyfikuje:

- aktywa finansowe: należności z tytułu dostaw i usług, środki pieniężne i ich ekwiwalenty, lokaty, depozyty zabezpieczające, pozostałe należności,
- zobowiązania finansowe: kredyty, pożyczki, obligacje, zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania.

Do aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody Grupa klasyfikuje udziały i akcje w jednostkach pozostałych.

Do aktywów/zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa klasyfikuje pochodne instrumenty finansowe niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń.

Utrata wartości aktywów finansowych

Do szacowania utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu Grupa stosuje model straty oczekiwanej, który bazuje na kalkulacji strat oczekiwanych, niezależnie od tego czy przesłanki wystąpiły czy nie. Dotychczas stosowany przez Grupę model utraty wartości bazował na koncepcji strat poniesionych. Zgodnie z MSR 39 w zakresie tworzenia odpisów aktualizujących Grupa była zobowiązana do oceny wystąpienia przesłanek utraty wartości i w sytuacji ich stwierdzenia oszacowania odpisu z tytułu utraty wartości.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń Grupa nie skorzystała z możliwości wdrożenia zmian wynikających z MSSF 9. Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa kontynuuje zasady rachunkowości w zakresie rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z wymogami MSR 39 (patrz nota 7.24 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017).

Poniższa tabela prezentuje wpływ wdrożenia MSSF 9 na zmianę klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku:

Kategorie i klasy instrumentów finansowych wg MSR 39	MSR 39		MSSF 9			Wpływ zmiany 1 stycznia 2018
	Wycena wg zamortyzowanego kosztu/kosztu historycznego	Wycena wg wartości godziwej przez wynik finansowy	Wycena wg zamortyzowanego kosztu	Wycena wg wartości godziwej przez:		
				Wynik finansowy	Inne całkowite dochody	
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – przeznaczone do obrotu:	-	164,5	-	164,5	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	164,5	-	164,5	-	-
Pożyczki i należności:	5.047,5	-	5.047,5	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	2.677,0	-	2.677,0	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1.920,7	-	1.920,7	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	449,8	-	449,8	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:	9,8	-	-	-	9,8	-
Udziały i akcje*	9,8	-	-	-	9,8	-

* wycena wg kosztu historycznego

4.2 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie mają zastosowania

[Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które zostały opublikowane po dniu 31 grudnia 2017 roku i które nie zostały przyjęte przez Unię Europejską:](#)

- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej opublikowane 29 marca 2018 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później).

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie standardów, interpretacji lub zmian, które nie weszły dotychczas w życie. Zarząd Spółki jest w trakcie analizy ich wpływu na stosowane przez Grupę zasady (polityki) rachunkowości oraz przyszłe sprawozdania finansowe.

MSSF 16 „Leasing” obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku i później. W ocenie Zarządu nowy standard może mieć wpływ na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości. Zgodnie ze standardem MSSF 16, wszystkie umowy leasingu (z ograniczonymi wyjątkami), w tym także obecnie klasyfikowane jako leasing operacyjny, będą ujmowane jako składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Grupa zakłada wdrożenie standardu metodą retrospektywną zmodyfikowaną, z łącznym efektem pierwszego zastosowania MSSF 16 ujętym na dzień 1 stycznia 2019 roku, bez przekształcania danych porównawczych.

Obecnie Grupa dokonuje analizy wszystkich zawartych umów pod kątem identyfikacji tych, których dotyczy zmiana ujęcia w związku z wdrożeniem standardu MSSF 16. Grupa zidentyfikowała kluczowe obszary do objęcia analizą, w tym umowy dzierżawy taboru kolejowego, dzierżawy gruntów, dzierżawy stacji paliw, prawa wieczystego użytkowania gruntu i użytkowania górniczego, prawa służebności przesyłu i inne. Grupa opracowuje politykę rachunkowości dostosowaną do wymagań standardu MSSF 16 „Leasing” obejmującą także wypracowanie metodyki ustalania krańcowych stóp procentowych.

4.3 Zastosowane kursy walut

Dla potrzeb wyceny bilansowej oraz przeliczenia na złote polskie sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek i grup kapitałowych zastosowano następujące kursy walut obcych ustalone na podstawie notowań ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski („NBP”):

Średni kurs NBP na dzień	30 września 2018 ⁽¹⁾	31 grudnia 2017 ⁽²⁾
USD	3,6754	3,4813
EUR	4,2714	4,1709
GBP	4,8055	4,7001
NOK	0,4503	0,4239

⁽¹⁾ Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 30 września 2018 roku.

⁽²⁾ Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 31 grudnia 2017 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Średni kurs NBP za okres sprawozdawczy	9 miesięcy zakończone	
	30 września 2018 ⁽¹⁾	30 września 2017 ⁽²⁾
USD	3,5688	3,8043
EUR	4,2535	4,2566
GBP	4,8111	4,8711
NOK	0,4436	0,4607

⁽¹⁾ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2018 roku do 30 września 2018 roku.

⁽²⁾ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2017 roku do 30 września 2017 roku.

5. Sezonowość i cykliczność działalności w okresie śródrocznym

Działalność Grupy nie wykazuje sezonowości lub cykliczności w okresie śródrocznym.

6. Istotne zmiany pozycji sprawozdawczych, kwoty mające znaczący wpływ na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość, wywierany wpływ lub częstotliwość

Wszelkie istotne zmiany pozycji sprawozdawczych po zakończeniu ostatniego rocznego okresu sprawozdawczego, którym był rok 2017, zostały zaprezentowane w podstawowych częściach sprawozdania finansowego, uzupełnionych dodatkową informacją zawartą w poszczególnych notach objaśniających.

Opis zmian istotnych pozycji sprawozdawczych oraz czynników wpływających na wyniki finansowe osiągnięte w okresie sprawozdawczym, jak również krótkie podsumowanie wyników segmentów działalności Grupy zawarto w treści Komentarza Zarządu Grupy LOTOS S.A. do wyników skonsolidowanych za 3 kwartał 2018 roku.

7. Zmiany wartości szacunkowych kwot, które były prezentowane w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego, lub zmiany wartości szacunkowych prezentowane w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres śródroczny

W Grupie nie wystąpiły istotne zmiany wartości szacunkowych kwot prezentowanych w poprzednich okresach sprawozdawczych, które miały istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

8. Segmenty działalności

	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Korekty konsolidacyjne		Skonsolidowane	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
3 miesiące zakończone 30 września								
(niebadane)								
Przychody ze sprzedaży:	374,5	256,0	8.136,6	6.098,0	(167,1)	(91,5)	8.344,0	6.262,5
między segmentami	154,2	77,1	12,9	14,4	(167,1)	(91,5)	-	-
poza Grupę Kapitałową	220,3	178,9	8.123,7	6.083,6	-	-	8.344,0	6.262,5
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) (EBIT)	146,0	98,8	735,1	650,4	(14,3)	7,3	866,8	756,5
Amortyzacja	50,6	69,2	124,1	132,9	-	-	174,7	202,1
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) przed uwzględnieniem amortyzacji (EBITDA)	196,6	168,0	859,2	783,3	(14,3)	7,3	1.041,5	958,6
9 miesięcy zakończone 30 września								
(niebadane)								
Przychody ze sprzedaży:	1.040,0	968,9	21.532,8	16.534,8	(373,1)	(339,0)	22.199,7	17.164,7
między segmentami	332,7	296,4	40,4	42,6	(373,1)	(339,0)	-	-
poza Grupę Kapitałową	707,3	672,5	21.492,4	16.492,2	-	-	22.199,7	17.164,7
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) (EBIT)	468,4	404,9	1.744,6	1.099,8	(0,5)	1,2	2.212,5	1.505,9
Amortyzacja	169,6	232,1	372,3	408,0	-	(0,7)	541,9	639,4
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) przed uwzględnieniem amortyzacji (EBITDA)	638,0	637,0	2.116,9	1.507,8	(0,5)	0,5	2.754,4	2.145,3
30 września 2018 31 grudnia 2017 30 września 2018 31 grudnia 2017 30 września 2018 31 grudnia 2017 30 września 2018 31 grudnia 2017								
(niebadane) (badane) (niebadane) (badane) (niebadane) (badane) (niebadane) (badane)								
Aktywa razem	4.405,0	4.267,1	20.264,9	18.744,6	(1.892,1)	(1.840,5)	22.777,8	21.171,2

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Struktura geograficzna	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Skonsolidowane	
	3 miesiące zakończone 30 września					
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Sprzedaż krajowa:	0,3	0,9	7.260,1	5.088,5	7.260,4	5.089,4
produkty i usługi	-	0,8	6.947,8	4.872,3	6.947,8	4.873,1
towary i materiały	0,3	0,1	312,3	216,2	312,6	216,3
Sprzedaż zagraniczna:	220,0	178,0	863,6	995,1	1.083,6	1.173,1
produkty i usługi	220,0	178,0	816,3	933,9	1.036,3	1.111,9
towary i materiały	-	-	47,3	61,2	47,3	61,2
Razem	220,3	178,9	8.123,7	6.083,6	8.344,0	6.262,5
	9 miesięcy zakończone 30 września					
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Sprzedaż krajowa:	5,0	3,8	17.658,4	13.576,9	17.663,4	13.580,7
produkty i usługi	4,2	3,6	16.635,7	12.799,5	16.639,9	12.803,1
towary i materiały	0,8	0,2	1.022,7	777,4	1.023,5	777,6
Sprzedaż zagraniczna:	702,3	668,7	3.834,0	2.915,3	4.536,3	3.584,0
produkty i usługi	702,2	668,6	3.660,1	2.727,0	4.362,3	3.395,6
towary i materiały	0,1	0,1	173,9	188,3	174,0	188,4
Razem	707,3	672,5	21.492,4	16.492,2	22.199,7	17.164,7

Struktura asortymentowa	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Skonsolidowane	
	3 miesiące zakończone 30 września					
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Benzyny	-	-	1.270,4	943,3	1.270,4	943,3
Benzyna surowa	-	-	292,2	138,4	292,2	138,4
Oleje napędowe	-	-	4.333,5	3.186,3	4.333,5	3.186,3
Paliwo bunkrowe	-	-	49,0	30,8	49,0	30,8
Lekki olej opałowy	-	-	124,2	144,6	124,2	144,6
Ciężki olej opałowy	-	-	365,3	267,4	365,3	267,4
Paliwo lotnicze	-	-	394,7	259,4	394,7	259,4
Oleje smarowe	-	-	72,6	82,1	72,6	82,1
Oleje bazowe	-	-	152,3	128,1	152,3	128,1
Asfalty	-	-	531,5	370,1	531,5	370,1
Gazy płynne	-	-	142,5	149,3	142,5	149,3
Ropa naftowa	73,7	46,3	-	-	73,7	46,3
Gaz ziemny	137,7	119,9	-	-	137,7	119,9
Pozostałe produkty, towary i materiały rafineryjne	-	-	186,7	178,3	186,7	178,3
Pozostałe produkty, towary i materiały	8,9	0,9	146,0	123,1	154,9	124,0
Usługi	-	11,8	91,8	104,1	91,8	115,9
Efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	(29,0)	(21,7)	(29,0)	(21,7)
Razem	220,3	178,9	8.123,7	6.083,6	8.344,0	6.262,5
	9 miesięcy zakończone 30 września					
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Benzyny	-	-	3.428,0	2.692,8	3.428,0	2.692,8
Benzyna surowa	-	-	886,4	534,0	886,4	534,0
Oleje napędowe	-	-	10.888,5	8.614,1	10.888,5	8.614,1
Paliwo bunkrowe	-	-	139,9	91,5	139,9	91,5
Lekki olej opałowy	-	-	414,6	445,3	414,6	445,3
Ciężki olej opałowy	-	-	1.365,9	909,2	1.365,9	909,2
Paliwo lotnicze	-	-	1.042,9	599,6	1.042,9	599,6
Oleje smarowe	-	-	216,9	214,1	216,9	214,1
Oleje bazowe	-	-	428,5	376,6	428,5	376,6
Asfalty	-	-	889,8	718,2	889,8	718,2
Gazy płynne	-	-	375,7	369,5	375,7	369,5
Ropa naftowa	212,2	187,9	320,8	-	533,0	187,9
Gaz ziemny	458,9	438,8	0,3	-	459,2	438,8
Pozostałe produkty, towary i materiały rafineryjne	0,2	-	458,6	375,1	458,8	375,1
Pozostałe produkty, towary i materiały	26,7	3,8	404,5	341,1	431,2	344,9
Usługi	9,3	42,0	278,7	303,2	288,0	345,2
Efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	(47,6)	(92,1)	(47,6)	(92,1)
Razem	707,3	672,5	21.492,4	16.492,2	22.199,7	17.164,7

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Sródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

9. Koszty według rodzaju

	Nota	3 miesiące	9 miesięcy	3 miesiące	9 miesięcy
		zakończone 30 września 2018 (niebadane)	zakończone 30 września 2018 (niebadane)	zakończone 30 września 2017 (niebadane)	zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Amortyzacja	8	174,7	541,9	202,1	639,4
Zużycie materiałów i energii ⁽¹⁾		6.409,5	16.749,5	4.361,8	12.144,5
Usługi obce		385,5	1.097,1	354,4	1.138,8
Podatki i opłaty		142,1	403,7	129,2	371,3
Koszty świadczeń pracowniczych		185,4	563,5	175,6	551,8
Pozostałe koszty rodzajowe		64,7	179,9	67,3	184,8
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		330,5	1.052,7	214,8	804,2
Razem koszty według rodzaju		7.692,4	20.588,3	5.505,2	15.834,8
Zmiana stanu produktów oraz korekty kosztu własnego		(227,5)	(605,9)	2,5	(162,2)
Razem		7.464,9	19.982,4	5.507,7	15.672,6
w tym:					
Koszt własny sprzedaży		7.010,8	18.682,2	5.064,1	14.430,6
Koszty sprzedaży		348,6	995,7	330,5	913,9
Koszty ogólnego zarządu		105,5	304,5	113,1	328,1

⁽¹⁾ W tym ujemne różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej ujęte w koszcie własnym sprzedaży za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku: 2,4 mln zł i 66,0 mln zł (za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku: 15,1 mln zł i 8,1 mln zł ujemnych różnic kursowych).

10. Pozostałe przychody

	3 miesiące	9 miesięcy	3 miesiące	9 miesięcy
	zakończone 30 września 2018 (niebadane)	zakończone 30 września 2018 (niebadane)	zakończone 30 września 2017 (niebadane)	zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	6,8	5,7	0,1	1,6
Dotacje	0,4	8,7	0,5	12,3
Rezerwy	-	-	-	9,9
Odszkodowania	1,6	7,6	4,0	5,8
Zwrot akcyzy ⁽¹⁾	-	-	-	1,6
Pozostałe	0,9	4,8	1,8	5,0
Razem	9,7	26,8	6,4	36,2

⁽¹⁾ Zwroty podatku akcyzowego nienależnie zapłaconego w poprzednich okresach oraz odliczenia z tytułu zużycia komponentów lub dodatków do produkcji wyrobów gotowych, od których podatek akcyzowy został rozliczony na wcześniejszych etapach obrotu.

11. Pozostałe koszty

	Nota	3 miesiące	9 miesięcy	3 miesiące	9 miesięcy
		zakończone 30 września 2018 (niebadane)	zakończone 30 września 2018 (niebadane)	zakończone 30 września 2017 (niebadane)	zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Strata z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych, w tym:		-	0,1	-	9,2
- odpis z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych związanych z infrastrukturą gazociągową ze złoża B-3	17	-	-	-	9,3
- pozostałe		-	0,1	-	(0,1)
Strata z tytułu utraty wartości należności		0,4	1,7	-	0,7
Rezerwy		18,0	17,9	2,3	-
- aktualizacja rezerwy na zobowiązania z tytułu warunkowych płatności – umowa nabycia aktywów Slepner	21	18,2	18,2	-	-
- pozostałe rezerwy		(0,2)	(0,3)	2,3	-
Kary i odszkodowania		0,5	1,9	0,3	2,9
Szkody majątkowe związane z normalną działalnością		0,8	1,5	0,5	1,8
Składki członkowskie związane z przynależnością do organizacji branżowych		0,1	1,0	0,1	0,9
Darowizny na cele społeczne		-	2,4	0,4	3,5
Pozostałe		2,2	5,1	1,1	3,4
Razem		22,0	31,6	4,7	22,4

Grupa stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Grupa wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabelach powyżej.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

12. Przychody finansowe

	3 miesiące	9 miesięcy	3 miesiące	9 miesięcy
	zakończone	zakończone	zakończone	zakończone
	30 września 2018	30 września 2018	30 września 2017	30 września 2017
	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Dywidendy	-	5,3	-	4,2
Odsetki:	8,9	24,6	5,5	14,8
- od należności z tytułu dostaw i usług	0,8	2,1	0,5	2,1
- od środków pieniężnych	0,6	2,2	1,1	2,3
- od lokat	7,5	19,9	3,9	8,8
- pozostałe	-	0,4	-	1,6
Różnice kursowe:	-	-	79,1	122,3
- od kredytów	-	-	27,4	136,8
- z przeliczenia pożyczek wewnątrzgrupowych ⁽¹⁾	-	-	26,1	(42,0)
- od zrealizowanych transakcji w walutach obcych na rachunkach bankowych	-	-	17,8	20,5
- od obligacji, w tym od wewnątrzgrupowych ⁽¹⁾	-	-	15,5	12,6
- od depozytów, lokat i innych środków pieniężnych	-	-	(5,0)	(8,2)
- pozostałe	-	-	(2,7)	2,6
Aktualizacja wartości pochodnych instrumentów finansowych:	26,6	17,8	30,2	232,0
- wycena	3,7	(47,0)	(33,6)	179,0
- rozliczenie	22,9	64,8	63,8	53,0
Pozostałe	1,0	3,1	-	-
Razem	36,5	50,8	114,8	373,3

13. Koszty finansowe

	Nota	3 miesiące	9 miesięcy	3 miesiące	9 miesięcy
		zakończone	zakończone	zakończone	zakończone
		30 września 2018	30 września 2018	30 września 2017	30 września 2017
		(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Odsetki:		44,5	133,8	49,3	155,9
- od kredytów		25,6	72,4	28,3	91,0
- od pożyczek		0,7	2,2	0,9	2,7
- od obligacji		1,8	9,5	3,4	10,1
- od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		5,7	15,1	4,5	14,2
- dyskonto od rezerw na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego, na rekultywację oraz pozostałych rezerw	21	8,7	29,3	9,2	31,2
- koszty dyskonta od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		1,4	4,1	1,5	4,4
- pozostałe		0,6	1,2	1,5	2,3
Różnice kursowe:		5,6	13,4	-	-
- od kredytów		(17,6)	61,8	-	-
- z przeliczenia pożyczek wewnątrzgrupowych ⁽¹⁾		14,7	(42,8)	-	-
- od zrealizowanych transakcji w walutach obcych na rachunkach bankowych		8,3	(11,3)	-	-
- od obligacji		(1,3)	8,5	-	-
- od depozytów, lokat i innych środków pieniężnych		2,4	(4,6)	-	-
- pozostałe		(0,9)	1,8	-	-
Prowizje bankowe		3,6	14,0	4,3	12,3
Pozostałe		-	0,1	0,3	1,1
Razem		53,7	161,3	53,9	169,3

⁽¹⁾ Zgodnie z regulacjami MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych” różnice kursowe dotyczące walutowych transakcji wewnątrzgrupowych ujmowane są w wyniku netto Grupy.

Grupa stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Grupa wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabelach powyżej.

14. Podatek dochodowy

14.1 Obciążenia podatkowe

	3 miesiące	9 miesięcy	3 miesiące	9 miesięcy
	zakończone 30 września 2018 (niebadane)	zakończone 30 września 2018 (niebadane)	zakończone 30 września 2017 (niebadane)	zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Podatek bieżący	199,7	536,1	179,8	288,4
Podatek odroczony	20,7	81,7	20,4	237,2
Razem podatek dochodowy wykazany w wyniku netto	220,4	617,8	200,2	525,6
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach/(stratach) netto z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	13,4	(13,8)	12,3	103,3

Dla podmiotów działających na terenie Polski część bieżąca oraz odroczonego podatku dochodowego ustalona została według stawki 19%.

Dla norweskiej spółki zależnej LOTOS Exploration and Production Norge AS marginalna stopa podatkowa wynosi 78% podstawy opodatkowania. Dochody z działalności tej spółki podlegają opodatkowaniu w ramach dwóch równoległych systemów podatkowych: systemu podatku dochodowego (stawka podatku 23%) oraz systemu podatku naftowego (dodatkowa stawka podatku 55%).

Dla litewskich spółek zależnych z GK AB LOTOS Geonafata podatek w części bieżącej i odroczonej ustalony został według stawki 15%.

14.2 Odroczonego podatku dochodowego

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej				Zmiana stanu
	31 grudnia	Wpływ zmiany polityki rachunkowości	1 stycznia	30 września	
	2017 (badane)		2018 (niebadane)	2018 (niebadane)	
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	415,4	-	415,4	440,7	25,3
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	(277,7)	31,0	(246,7)	(316,5)	(69,8)
Aktywa / (Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego	137,7	31,0	168,7	124,2	(44,5)
Różnice kursowe z przeliczenia pozycji podatku odroczonego jednostek zagranicznych					(23,4)
Podatek odroczony wykazany w innych całkowitych dochodach/(stratach) netto					(13,8)
Obciążenie z tytułu podatku odroczonego wykazane w wyniku netto					(81,7)

14.2.1 Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego

Ze względu na to, że spółki Grupy są odrębnymi podatnikami, podatek odroczony (aktywa oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego) obliczany jest indywidualnie w poszczególnych spółkach. Spółki w Grupie kompensują aktywa oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Aktywa (zobowiązania) z tytułu podatku odroczonego przed kompensatą składają się z następujących pozycji:

	31 grudnia 2017	Wpływ zmiany polityki rachunkowości	1 stycznia 2018	Podatek odroczone wykazany w wyniku netto	Podatek odroczone wykazany w innych całkowitych dochodach/(stratach) netto	Różnice kursowe z przeliczenia pozycji podatku odroczonego jednostek zagranicznych	30 września 2018
	(badane)		(niebadane)				(niebadane)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego							
Świadczenia pracownicze	59,1	-	59,1	(4,2)	(0,2)	0,3	55,0
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	0,9	-	0,9	(0,2)	-	-	0,7
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	301,7	-	301,7	(1,1)	-	20,6	321,2
Ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych	6,0	-	6,0	(4,5)	-	-	1,5
Różnice kursowe z przeszacowania pozycji w walutach obcych	-	-	-	0,1	-	-	0,1
Odpisy aktualizujące wartość należności	7,9	-	7,9	-	-	-	7,9
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	26,4	-	26,4	10,2	-	-	36,6
Rezerwy/Aktywa na likwidację kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego oraz rekultywację terenu	499,4	-	499,4	49,7	-	30,3	579,4
Aktywa z tytułu niezrealizowanej marży	6,7	-	6,7	-	-	-	6,7
Straty podatkowe rozliczane w czasie	2,3	-	2,3	0,2	-	-	2,5
Pozostałe rezerwy	15,2	-	15,2	13,3	-	-	28,5
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych	52,9	-	52,9	-	14,0	-	66,9
Pozostałe	9,2	-	9,2	0,4	-	-	9,6
	987,7	-	987,7	63,9	13,8	51,2	1.116,6
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego							
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	705,9	-	705,9	118,0	-	26,5	850,4
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową rozliczeń z tytułu wspólnych działań (złoża norweskie)	15,5	(31,0)	(15,5)	30,1	-	(0,5)	14,1
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych	8,4	-	8,4	1,0	-	-	9,4
Różnice kursowe z przeszacowania pozycji w walutach obcych	2,3	-	2,3	(2,3)	-	-	-
Rezerwa z tytułu nabytych litewskich koncesji poszukiwawczo - wydobywczych	15,4	-	15,4	(0,8)	-	0,4	15,0
Naliczone odsetki	46,6	-	46,6	1,0	-	-	47,6
Pozostałe	55,9	-	55,9	(1,4)	-	1,4	55,9
	850,0	(31,0)	819,0	145,6	-	27,8	992,4
Aktywa / (Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego	137,7	31,0	168,7	(81,7)	13,8	23,4	124,2

Przewidywany termin wygaśnięcia dodatnich różnic przejściowych przypada na lata 2018 - 2083.

15. Zysk netto przypadający na jedną akcję

	3 miesiące zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Zysk netto przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej w mln zł (A)	631,6	1.487,3	618,8	1.187,1
Średnia ważona liczba akcji w mln sztuk (B)	184,9	184,9	184,9	184,9
Zysk netto na jedną akcję (w zł) (A/B)	3,42	8,04	3,35	6,42

Zysk netto przypadający na jedną akcję dla każdego okresu sprawozdawczego jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku oraz 2017 roku rozwodniony zysk netto na jedną akcję jest równy zyskowi podstawowemu, ponieważ nie występują instrumenty rozładniające zysk netto na jedną akcję.

16. Dywidendy

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku w Grupie LOTOS S.A. występowały ograniczenia do przekazywania funduszy w postaci dywidend. Ograniczenia wynikają z zapisów zawartej w dniu 27 czerwca 2008 roku umowy kredytowej związanej z finansowaniem Programu 10+. Umowa kredytowa ogranicza możliwość wypłaty dywidendy przez Grupę LOTOS S.A., a jej wysokość jest uzależniona od spełnienia określonych warunków, w tym wypracowania odpowiedniej nadwyżki pieniężnej oraz osiągnięcia określonych poziomów wskaźników finansowych.

W dniu 28 czerwca 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Grupy LOTOS S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku Spółki za rok 2017. Zgodnie z treścią uchwały zysk netto za rok 2017 w wysokości 1.419,5 mln zł zostanie przeznaczony na:

- wypłatę dywidendy - kwota w wysokości 184,9 mln zł,
- pokrycie straty netto z roku 2014 i 2015 - kwota 347,0 mln zł,
- zasilenie kapitału zapasowego - kwota 887,6 mln zł.

Dywidenda została wypłacona w dniu 28 września 2018 roku. Wysokość dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 1 zł brutto.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

17. Odpisy aktualizujące

	Aktywa trwale segmentu wydobywczego		Aktywa trwale segmentu produkcji i handlu		Zapasy		Należności		Razem	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
3 miesiące zakończone 30 września										
Stan na początek (niebadane)	2.000,9	1.890,1	84,4	63,1	4,3	11,2	103,6	162,7	2.193,2	2.127,1
Utworzenie	0,1	-	-	-	0,7	0,6	0,7	0,2	1,5	0,8
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(38,8)	61,7	-	-	-	-	-	-	(38,8)	61,7
Wykorzystanie / Rozwiązanie	-	(3,7)	(0,1)	-	-	(8,3)	(1,1)	(1,7)	(1,2)	(13,7)
Stan na koniec (niebadane)	1.962,2	1.948,1	84,3	63,1	5,0	3,5	103,2	161,2	2.154,7	2.175,9
9 miesięcy zakończone 30 września										
Stan na początek (badane)	1.863,3	2.044,0	89,8	86,1	4,0	2,1	104,2	165,3	2.061,3	2.297,5
Utworzenie	0,4	10,1 ⁽¹⁾	-	-	2,0	9,9	3,8	4,4	6,2	24,4
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	98,5	(102,3)	-	-	-	-	-	-	98,5	(102,3)
Wykorzystanie / Rozwiązanie	-	(3,7)	(5,5)	(23,0) ⁽²⁾	(1,0)	(8,5)	(4,8)	(8,5)	(11,3)	(43,7)
Stan na koniec (niebadane)	1.962,2	1.948,1	84,3	63,1	5,0	3,5	103,2	161,2	2.154,7	2.175,9

⁽¹⁾ W tym kwota 9,3 mln zł z tytułu odpisu aktualizującego wartość infrastruktury gazociągowej ze złoża B-3. Odpis został ujęty w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji Pozostałe koszty (patrz też nota 11).

⁽²⁾ W tym kwota 22,1 mln zł z tytułu wykorzystania odpisów aktualizujących wartość zaniechanych inwestycji w instalacje rafineryjne (bez wpływu na wynik).

Zgodnie z MSR 2 zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących tę wartość do poziomu ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania, jeżeli ta cena jest niższa.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwale oraz aktywa niematerialne ujęta jest w pozostałej działalności operacyjnej. Efekt aktualizacji wartości zapasów prezentowany jest w koszcie własnym sprzedaży. Utworzenie i rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej w zakresie należności głównych oraz w działalności finansowej w zakresie odsetek za nieterminową płatność.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

18. Transakcje zakupu i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych

	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Zakup aktywów segmentu wydobywczego	338,9	209,1
Zakup aktywów segmentu produkcji i handlu	232,9	836,4
Razem	571,8	1.045,5

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku zakupy w segmencie wydobywczym dotyczyły głównie złoża B-8 na Morzu Bałtyckim oraz eksploatacji złóż Sleipner i YME w Norwegii. W segmencie produkcji i handlu zakupy związane były głównie z Projektem EFRA.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku zakupy w segmencie wydobywczym dotyczyły głównie złoża B-8 na Morzu Bałtyckim oraz eksploatacji złóż Heimdal i Sleipner w Norwegii. W segmencie produkcji i handlu zakupy związane były z Projektem EFRA, budową instalacji Węzła Odzysku Wodoru (WOW), oraz rozbudową sieci stacji paliw. Ponadto w okresie 3 kwartałów 2017 roku Grupa zakupiła katalizatory wykorzystywane w procesie rafineryjnym.

Na dzień 30 września 2018 roku nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przyszłe zobowiązania umowne Grupy dotyczące zakupów rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych wynosiły 265,3 mln zł (31 grudnia 2017 roku: 395,0 mln zł). Na dzień 30 września 2018 roku zakontraktowane nakłady związane były między innymi z Projektem EFRA, zagospodarowaniem złoża B-8, modernizacją instalacji odparafinowania rozpuszczalnikowego, instalacją WOW oraz modernizacją lokomotyw.

Ponadto w 3 kwartale 2018 roku Grupa sprzedała sprzęt nawigacyjno-geotechniczny w kwocie 7,3 mln zł. Wpływy z tytułu transakcji sprzedaży zostały wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej w pozycji [Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych](#). Przychody z tytułu ww. transakcji Grupa ujęła w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji [Pozostałe przychody](#) (patrz nota 10). W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku Grupa nie dokonywała istotnych transakcji sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych.

19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	30 września 2018 (niebadane)	30 września 2017 (niebadane)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	2.118,5	1.529,5
Kredyty w rachunku bieżącym	(0,5)	-
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	2.118,0	1.529,5

20. Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	30 września 2018 (niebadane)	31 grudnia 2017 (badane)
Kredyty bankowe:	3.534,8	3.903,0
- celowe kredyty inwestycyjne	3.250,4	3.426,9
- kredyty obrotowe	9,9	139,4
- kredyt na refinansowanie i finansowanie zapasów	740,1	696,8
- środki zgromadzone na lokatach bankowych zabezpieczających spłatę odsetek oraz rat kapitałowych	(465,6)	(360,1)
Pożyczki	59,0	68,3
Obligacje	209,5	313,0
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	188,5	141,6
Razem	3.991,8	4.425,9
w tym:		
część długoterminowa	2.840,1	2.738,3
część krótkoterminowa	1.151,7	1.687,6

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	9 miesięcy zakończone 30 września 2018	9 miesięcy zakończone 30 września 2017
Stan na początek okresu (badane)	4.425,9	5.557,2
Wpływy z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów	243,6	746,6
Emisja obligacji	110,0	296,1
Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek	(746,6)	(778,3)
Wykup obligacji	(214,8)	(160,2)
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(25,7)	(27,0)
Zapłacone odsetki i prowizje	(158,7)	(151,7)
Naliczone odsetki i prowizje	153,0	149,6
Koszty rozliczane w czasie	12,7	12,1
Różnice kursowe	222,4	(690,3)
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	0,4	(13,8)
Zmiana stanu lokat zabezpieczonych na spłatę odsetek oraz rat kapitałowych	(105,5)	(75,5)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych w drodze leasingu	72,6	1,4
Pozostałe	2,5	(1,4)
Stan na koniec okresu (niebadane)	3.991,8	4.864,8

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku oraz 30 września 2017 roku w Grupie nie wystąpiły zdarzenia dotyczące niespłacenia zobowiązań finansowych z tytułu kredytów, pożyczek, leasingu, ani naruszenia istotnych postanowień tych umów mające wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku wpływy z tytułu zaciągniętych przez Grupę kredytów wyniosły 243,6 mln zł i dotyczyły kredytu inwestycyjnego spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o. (130,4 mln zł) oraz kredytu obrotowego spółki AB LOTOS Geonafta (113,2 mln zł). Wydatki z tytułu spłaty kredytów w tym samym okresie wyniosły 737 mln zł i dotyczyły głównie kredytów inwestycyjnych Jednostki Dominującej (385,6 mln zł), kredytów spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS (181,4 mln zł) oraz kredytów spółki AB LOTOS Geonafta (131,1 mln zł) głównie w związku z refinansowaniem dotychczasowego zadłużenia. Powyższe kwoty zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej odpowiednio w pozycjach: [Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów](#) oraz [Wydatki z tytułu spłaty kredytów](#).

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku Grupa nie zaciągała pożyczek, natomiast wydatki z tytułu spłaty pożyczek w tym samym okresie wyniosły 9,6 mln zł i dotyczyły głównie spłaty pożyczki na zakup platformy wiertniczej zrealizowanej w segmencie wydobywczym w 2014 roku. Powyższa kwota spłaty została zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej w pozycji [Wydatki z tytułu spłaty pożyczek](#).

W okresie 9 miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku wpływy z tytułu emisji obligacji przez Grupę wyniosły 110,0 mln zł i dotyczyły spółki celowej B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. Wydatki z tytułu wykupu obligacji w tym samym okresie wyniosły 214,8 mln zł i dotyczyły spółek: LOTOS Petrobaltic S.A. (113,8 mln zł) oraz spółki celowej B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. (101,0 mln zł). Powyższe kwoty zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej odpowiednio w pozycjach: [Emisja obligacji](#) oraz [Wykup obligacji](#).

W roku 2016 spółka celowa B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. (segment wydobywczy) zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego („BGK”) oraz Polskim Funduszem Rozwoju S.A. (Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, „PFR”) umowy dotyczące finansowania zagospodarowania złoża ropy naftowej B8 na Morzu Bałtyckim, w tym umowy dotyczące programu emisji obligacji senioralnych oraz programu emisji obligacji podporządkowanych. Na dzień 30 września 2018 roku wartość zobowiązania z tytułu wyemitowanych przez spółkę B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. obligacji, bez uwzględnienia wydatków związanych z emisją, wynosiła 209,5 mln zł. W związku z naruszeniem warunków emisji na dzień 30 czerwca 2018 roku istniały podstawy do skorzystania z opcji wcześniejszego wykupu obligacji przez PFR i BGK. Podmioty finansujące nie poinformowały Grupy o zamiarze skorzystania z tej opcji.

W dniu 25 lipca 2018 roku spółka B8 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego aneks do umowy programu emisji obligacji senioralnych oraz aneksu do warunków emisji obligacji, wyemitowanych przez spółkę i objętych przez BGK. W dniu 27 lipca 2018 roku spółka B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. wyemitowała obligacje o łącznej wartości nominalnej wynoszącej 30 mln USD. Środki pozyskane z emisji zostały przeznaczone na wykup wszystkich obligacji objętych przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. Na dzień 30 września 2018 roku spółka, zgodnie z zawartą umową, posiada prawo wyemitowania dodatkowych obligacji na kwotę 32,7 mln USD. Terminy wykupu wszystkich wyemitowanych obligacji zostały określone na okresy w przedziale od 30 września 2020 roku do 30 czerwca 2022 roku. W odniesieniu do obecnie wyemitowanych i niewykupionych obligacji spółki B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. na dzień 30 września 2018 roku nie miało miejsca naruszenie zmienionych aneksem wskaźników finansowych, a tym samym brak jest obecnie podstaw do skorzystania przez BGK z opcji wcześniejszego wykupu obligacji.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

21. Rezerwy

	Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji					Razem	Pozostałe rezerwy	Razem
	Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego			Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe				
	Nota	Polska	Norwegia					
1 stycznia 2018 (badane)		196,9	814,8	13,1	12,5	1.037,3	37,0	1.074,3
Utworzenie		-	-	-	-	-	0,4	0,4
Aktualizacja szacunku rezerw z tytułu warunkowych płatności	11	-	-	-	-	-	18,2	18,2
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżenia czasu wykonania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta)	13	3,1	25,4	0,7	-	29,2	0,1	29,3
Odsetki od funduszu likwidacji zakładu górniczego		0,3	-	-	-	0,3	-	0,3
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	51,1	0,3	-	51,4	0,5	51,9
Wykorzystanie		-	(2,0)	-	-	(2,0)	(11,6)	(13,6)
Rozwiązanie		-	-	-	(0,3)	(0,3)	(3,3)	(3,6)
30 września 2018 (niebadane)		200,3	889,3	14,1	12,2	1.115,9	41,3	1.157,2
w tym:								
część długoterminowa		200,3	886,6	14,1	12,1	1.113,1	1,5	1.114,6
część krótkoterminowa		-	2,7	-	0,1	2,8	39,8	42,6
1 stycznia 2017 (badane)		186,5	958,6	14,0	15,2	1.174,3	82,8	1.257,1
Utworzenie		-	-	-	-	-	6,9	6,9
Aktualizacja szacunku rezerw z tytułu warunkowych płatności		-	-	-	-	-	(0,6)	(0,6)
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżenia czasu wykonania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta)	13	3,3	26,8	0,6	0,1	30,8	0,4	31,2
Odsetki od funduszu likwidacji zakładu górniczego		0,3	-	-	-	0,3	-	0,3
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	(54,0)	(0,4)	-	(54,4)	(2,1)	(56,5)
Wykorzystanie		-	(3,9)	-	-	(3,9)	(32,4)	(36,3)
Rozwiązanie		-	-	-	-	-	(15,4)	(15,4)
30 września 2017 (niebadane)		190,1	927,5	14,2	15,3	1.147,1	39,6	1.186,7
w tym:								
część długoterminowa		190,1	917,9	14,2	13,9	1.136,1	5,2	1.141,3
część krótkoterminowa		-	9,6	-	1,4	11,0	34,4	45,4

Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji:

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Polska - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach górniczych B-3 i B-8 oraz fundusz likwidacji zakładu górniczego tworzonego zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo Geologiczne i Górnicze oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Norwegia - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalni ropy naftowej na złożu YME oraz kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na złożach Heimdal oraz Sleipner.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Litwa - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji litewskich kopalń ropy naftowej.

Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe - rezerwa na rekultywację oraz koszty rozbiórki i likwidacji wyłączonych z użytkowania instalacji w spółce LOTOS Terminale S.A., rezerwa na szacunkowe koszty demontażu rurociągu podwodnego eksploatowanego przez spółkę zależną Energobaltic Sp. z o.o. (GK LOTOS Petrobaltic S.A.) oraz na rekultywację terenu i usunięcie zanieczyszczeń.

22. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku w Grupie nie dokonywano zmian w sposobie (metodzie) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (zasady opisano w nocie 7.21 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017) oraz nie wystąpiły przesunięcia instrumentów finansowych pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej (patrz nota 23.1 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017). Na dzień 30 września 2018 roku jak również 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała instrumenty pochodne zaliczane do 2 poziomu hierarchii wartości godziwej.

Hierarchia wartości godziwej (Poziom 2)	30 września 2018 (niebadane)	31 grudnia 2017 (badane)
Aktywa finansowe		
Swap towarowy	36,2	34,7
Forwardy i spoty walutowe	3,4	13,1
Swap procentowy (IRS)	13,1	9,3
Swap walutowy	4,1	107,4
Razem	56,8	164,5
Zobowiązania finansowe		
Swap towarowy	4,6	3,8
Forwardy i spoty walutowe	7,4	9,5
Swap procentowy (IRS)	3,4	27,8
Swap walutowy	8,5	38,3
Razem	23,9	79,4

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku nie dokonywano zmian klasyfikacji instrumentów finansowych innych niż tych wynikających z wdrożenia standardu MSSF 9 (patrz nota 4.1). Na dzień 30 września 2018 roku Grupa ujęła udziały i akcje w jednostkach pozostałych w kwocie 9,8 mln zł w aktywach wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Na dzień 31 grudnia 2017 roku zgodnie z MSR 39 aktywa te były wykazane jako dostępne do sprzedaży i wyceniane według kosztu historycznego pomniejszonego o utworzone odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych nie odbiega istotnie od ich wartości księgowej.

23. Zobowiązania i aktywa warunkowe

23.1 Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach Jednostki Dominującej lub jednostek od niej zależnych oraz informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. 31 grudnia 2017 roku do dnia publikacji niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego nie wystąpiły znaczące zmiany w zakresie istotnych postępowania toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzyk Spółki lub jednostek od niej zależnych. Informacje na temat istotnych postępowania będących nadal w toku przedstawiono w nocie 29.1 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017.

23.2 Pozostałe zobowiązania warunkowe

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. 31 grudnia 2017 roku do dnia publikacji niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w zakresie pozostałych istotnych zobowiązań warunkowych Spółki lub jednostek od niej zależnych.

24. Informacje o podmiotach powiązanych

24.1 Informacje o transakcjach z jednostkami powiązаныmi, w których Grupa posiada udziały

Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku Grupa przeprowadzała istotne transakcje ze spółką LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o., których łączna wartość wyniosła odpowiednio: 231,0 mln zł i 486,3 mln zł (w okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku odpowiednio: 135,5 mln zł i 298,8 mln zł). Na dzień 30 września 2018 roku saldo nierozliczonych należności z tego tytułu wynosiło 83,3 mln zł (31 grudnia 2017: 34,5 mln zł). Transakcje zawierane ze spółką LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o. dotyczyły głównie sprzedaży paliwa lotniczego.

Ponadto w okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku Grupa przeprowadziła transakcje ze spółką UAB Minijos Nafta, których łączna wartość wyniosła odpowiednio: 8,1 mln zł i 19,9 mln zł. Transakcje dotyczyły zakupu ropy naftowej. Na dzień 30 września 2018 roku saldo nierozliczonych zobowiązań z tego tytułu wynosiło 7,2 mln zł. W okresie porównywalnym Grupa nie dokonywała istotnych transakcji zakupu z jednostkami powiązаныmi.

Podstawowe informacje dotyczące wspólnych przedsięwzięć, w których Grupa posiada udziały przedstawiono w nocie 2.

24.2 Podmiot sprawujący kontrolę nad Grupą

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Skarb Państwa był właścicielem 53,19% akcji Grupy LOTOS S.A. W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku oraz 30 września 2017 roku nie wystąpiły transakcje pomiędzy Spółką a Skarbem Państwa.

24.2.1 Transakcje z jednostkami powiązаныmi, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku oraz 30 września 2017 roku Grupa przeprowadziła transakcje z podmiotami powiązаныmi poprzez Skarb Państwa, których łączna wartość była istotna. Transakcje były przeprowadzone na zasadach rynkowych i związane były z bieżącą działalnością operacyjną Grupy. Transakcje dotyczyły głównie zakupu i sprzedaży paliw, zakupu ropy naftowej, gazu ziemnego oraz usług transportowych.

	3 miesiące zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Sprzedaż	174,3	453,8	133,3	332,8
Zakupy	486,8	1.380,5	410,2	1.208,2
			30 września 2018 (niebadane)	31 grudnia 2017 (badane)
Należności			36,8	82,9
Zobowiązania			255,5	263,4

Ponadto Grupa wykazuje zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego wobec banków i instytucji finansowych, nad którymi Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ. Do podmiotów tych należą między innymi PKO BP S.A., PEKAO S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego, Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.

	30 września 2018 (niebadane)	31 grudnia 2017 (badane)
Kredyty bankowe	1.510,5	1.039,3
Pożyczki	59,0	68,3
Obligacje	209,5	201,7
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	22,1	27,4
Razem	1.801,1	1.336,7

24.3 Wynagrodzenie głównej kadry kierowniczej

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	1,8	2,0
Zarząd – jednostki zależne ⁽¹⁾		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	-	0,3
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	0,4	0,4
Razem ⁽²⁾	2,2	2,7

⁽¹⁾ Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu Spółki z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek bezpośrednio i pośrednio zależnych.

⁽²⁾ Wartość wynagrodzenia uwzględnia zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku oraz 30 września 2017 roku Spółka nie zawierała żadnych znaczących transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, nie udzielała wymienionym osobom żadnych pożyczek, zaliczek, gwarancji, ani nie zawierała żadnych innych umów o charakterze nierynkowym, bądź o istotnym wpływie na niniejsze sprawozdanie finansowe.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku oraz 30 września 2017 roku, na podstawie złożonych oświadczeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, Grupa LOTOS S.A. nie uzyskała wiedzy o transakcjach zawartych przez ich małżonków, krewnych lub powinowatych w linii prostej do drugiego stopnia lub związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kuratelii, bądź z innymi osobami, z którymi mają osobiste powiązania ze Spółką lub z podmiotem Grupy Kapitałowej LOTOS.

Wynagrodzenie wypłacone głównej kadry kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu Spółki)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia), w tym:	29,0	32,9
- wypłacona nagroda roczna	4,6 ⁽¹⁾	6,7 ⁽²⁾
- wypłacona nagroda jubileuszowa	0,4	0,4

⁽¹⁾ Wypłacone w 2018 roku wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2017.

⁽²⁾ Wypłacone w 2017 roku wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2016.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku Grupa nie udzielała pożyczek członkom głównej kadry kierowniczej. W okresie porównywalnym Grupa nie udzielała istotnych pożyczek członkom głównej kadry kierowniczej.

24.4 Transakcje z podmiotami powiązаныmi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej Spółki

W okresach 9 miesięcy zakończonych 30 września 2018 roku oraz 2017 roku Grupa przeprowadzała transakcje ze stronami powiązаныmi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej. Transakcje te związane były z bieżącą działalnością operacyjną Grupy i dotyczyły głównie zakupu ubezpieczeń cywilno-prawnych oraz majątkowych w kwocie 9,9 mln zł (9 miesięcy zakończone 30 września 2017 roku: 25,7 mln zł). Na dzień 30 września 2018 roku saldo z tytułu nierozliczonych transakcji ze stronami powiązаныmi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej Spółki wynosiło 4,1 mln zł (31 grudnia 2017 roku: 0,9 mln zł).

Ponadto, na dzień 30 września 2018 Grupa wykazuje zobowiązania z tytułu zaciągniętej pożyczki w kwocie 4,5 mln zł.

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązаныmi przez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej były przeprowadzane na zasadach rynkowych.

**II. KWARTALNA INFORMACJA FINANSOWA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ
ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU**

GRUPA LOTOS S.A.
Kwartałna informacja finansowa
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
w milionach złotych

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	3 miesiące zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Przychody ze sprzedaży	7.450,2	19.775,7	5.411,2	14.822,9
Koszt własny sprzedaży	(6.672,8)	(17.734,0)	(4.725,2)	(13.482,4)
Zysk na sprzedaży	777,4	2.041,7	686,0	1.340,5
Koszty sprzedaży	(183,5)	(548,8)	(180,3)	(500,9)
Koszty ogólnego zarządu	(55,4)	(160,3)	(56,4)	(160,6)
Pozostałe przychody	1,1	10,6	0,9	15,2
Pozostałe koszty	(1,5)	(6,5)	(1,5)	(6,7)
Zysk operacyjny	538,1	1.336,7	448,7	687,5
Przychody finansowe	34,6	414,4	49,1	395,4
Koszty finansowe	(36,4)	(83,6)	(29,4)	(90,5)
Zysk przed opodatkowaniem	536,3	1.667,5	468,4	992,4
Podatek dochodowy od osób prawnych	(101,9)	(247,4)	(87,2)	(164,3)
Zysk netto	434,4	1.420,1	381,2	828,1

Inne całkowite dochody/(straty)

Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do wyniku:

Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	70,2	(73,9)	64,7	543,9
Podatek dochodowy dotyczący zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(13,4)	14,0	(12,3)	(103,3)
Inne całkowite dochody/(straty) netto	56,8	(59,9)	52,4	440,6
Całkowite dochody/(straty) ogółem	491,2	1.360,2	433,6	1.268,7

Zysk netto na jedną akcję (w złotych)

Średnia ważona liczba akcji w milionach sztuk	184,9	184,9	184,9	184,9
- podstawowy	2,35	7,68	2,06	4,48
- rozwodniony	2,35	7,68	2,06	4,48

GRUPA LOTOS S.A.
Kwartalna informacja finansowa
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
w milionach złotych

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	30 września 2018 (niebadane)	31 grudnia 2017 (badane)
AKTYWA		
Aktywa trwałe		
Rzeczowe aktywa trwałe	5.888,6	6.042,6
Aktywa niematerialne	94,9	99,9
Udziały i akcje	2.344,5	2.288,5
Pochodne instrumenty finansowe	17,5	0,7
Pozostałe aktywa długoterminowe	168,6	208,7
Aktywa trwałe razem	8.514,1	8.640,4
Aktywa obrotowe		
Zapasy	4.224,8	3.335,5
- w tym zapasy obowiązkowe	3.014,3	2.116,9
Należności z tytułu dostaw i usług	3.269,6	2.597,1
Pochodne instrumenty finansowe	26,4	152,8
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	167,8	225,4
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	984,7	828,1
Aktywa obrotowe razem	8.673,3	7.138,9
Aktywa razem	17.187,4	15.779,3
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		
Kapitał własny		
Kapitał podstawowy	184,9	184,9
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	2.228,3	2.228,3
Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(285,1)	(225,2)
Zyski zatrzymane	7.939,5	6.704,3
Kapitał własny razem	10.067,6	8.892,3
Zobowiązania długoterminowe		
Kredyty	1.518,3	1.839,8
Pochodne instrumenty finansowe	2,8	6,7
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	263,1	227,2
Świadczenia pracownicze	62,9	58,6
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	15,5	17,5
Zobowiązania długoterminowe razem	1.862,6	2.149,8
Zobowiązania krótkoterminowe		
Kredyty	902,6	899,9
Pochodne instrumenty finansowe	19,4	72,7
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2.257,2	2.122,3
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	166,4	22,6
Świadczenia pracownicze	42,0	51,9
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1.869,6	1.567,8
Zobowiązania krótkoterminowe razem	5.257,2	4.737,2
Zobowiązania razem	7.119,8	6.887,0
Kapitał własny i zobowiązania razem	17.187,4	15.779,3

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

(sporządzone metodą pośrednią)

	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)
Przeplýwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk netto	1.420,1	828,1
Korekty:	(1.012,9)	159,0
Podatek dochodowy	247,4	164,4
Amortyzacja	273,4	294,7
(Zyski)/Straty z tytułu różnic kursowych	78,0	0,1
Odsetki i dywidendy	(311,3)	(58,7)
(Zyski)/Straty z tytułu działalności inwestycyjnej	0,2	0,1
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych	(10,6)	(184,3)
(Zwiększenie) stanu należności z tytułu dostaw i usług	(672,5)	(580,4)
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu pozostałych aktywów	(14,6)	118,4
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu zapasów	(890,2)	112,0
Zwiększenie/(Zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	134,9	(44,4)
Zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań i rezerw	158,0	339,8
(Zmniejszenie) stanu świadczeń pracowniczych	(5,6)	(2,7)
Podatek dochodowy zapłacony	(53,3)	(58,7)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	353,9	928,4
Przeplýwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Otrzymane dywidendy	341,0	34,6
Otrzymane odsetki	8,3	7,7
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	0,7	0,3
Splata pożyczek udzielonych spółce LOTOS Petrobaltic S.A.	36,0	-
Zwrot dopłat do kapitału od spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	121,3	-
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(118,0)	(309,1)
Nabycie udziałów spółki LOTOS Upstream Sp. z o.o.	(56,0)	-
Pożyczka udzielona spółce LOTOS Upstream Sp. z o.o.	-	(2,5)
Depozyt zabezpieczający	53,2	18,0
Przeplýwy w ramach systemu cash pool	(0,1)	121,6
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	11,9	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	398,3	(129,4)
Przeplýwy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wydatki z tytułu spłaty kredytów	(385,6)	(441,4)
Zapłacone odsetki	(74,4)	(85,4)
Zapłacone dywidendy	(184,9)	(184,9)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	46,0	34,8
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(598,9)	(676,9)
Przeplýwy pieniężne netto razem		
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	2,9	(1,8)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	156,2	120,3
Środki pieniężne na początek okresu	828,0	536,9
Środki pieniężne na koniec okresu	984,2	657,2

GRUPA LOTOS S.A.
Kwartalna informacja finansowa
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku
w milionach złotych

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
1 stycznia 2018 (badane)	184,9	2.228,3	(225,2)	6.704,3	8.892,3
Zysk netto	-	-	-	1.420,1	1.420,1
Inne całkowite dochody/(straty) netto	-	-	(59,9)	-	(59,9)
Całkowite dochody/(straty) ogółem	-	-	(59,9)	1.420,1	1.360,2
Dywidenda	-	-	-	(184,9)	(184,9)
30 września 2018 (niebadane)	184,9	2.228,3	(285,1)	7.939,5	10.067,6
1 stycznia 2017 (badane)	184,9	2.228,3	(812,8)	5.469,2	7.069,6
Zysk netto	-	-	-	828,1	828,1
Inne całkowite dochody/(straty) netto	-	-	440,6	-	440,6
Całkowite dochody/(straty) ogółem	-	-	440,6	828,1	1.268,7
Dywidenda	-	-	-	(184,9)	(184,9)
30 września 2017 (niebadane)	184,9	2.228,3	(372,2)	6.112,4	8.153,4

ZATWIERDZENIE KWARTALNEGO RAPORTU FINANSOWEGO

Niniejszy kwartalny raport finansowy został zatwierdzony do publikacji przez Zarząd w dniu 25 października 2018 roku.

Podpisy członków Zarządu oraz osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych Grupy LOTOS S.A.

Prezes Zarządu

Mateusz Aleksander Bonca

Wiceprezes Zarządu ds. Inwestycji i Innowacji

Patryk Demski

Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji i Handlu

Jarosław Kawula

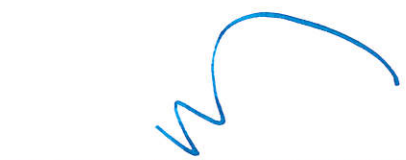
Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych

Jarosław Wittstock

Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Robert Sobków

Dyrektor Centrum Finansowo-Księgowego - Główny Księgowy

Tomasz Południewski

Komentarz Zarządu Grupy LOTOS S.A. i informacje dodatkowe do wyników za 3 kwartał 2018 roku

ISIN	Gięda Papierów Wartościowych	Thomson Reuters	Bloomberg
PLLOTOS00025	LTS	LTSP.WA	LTS PW

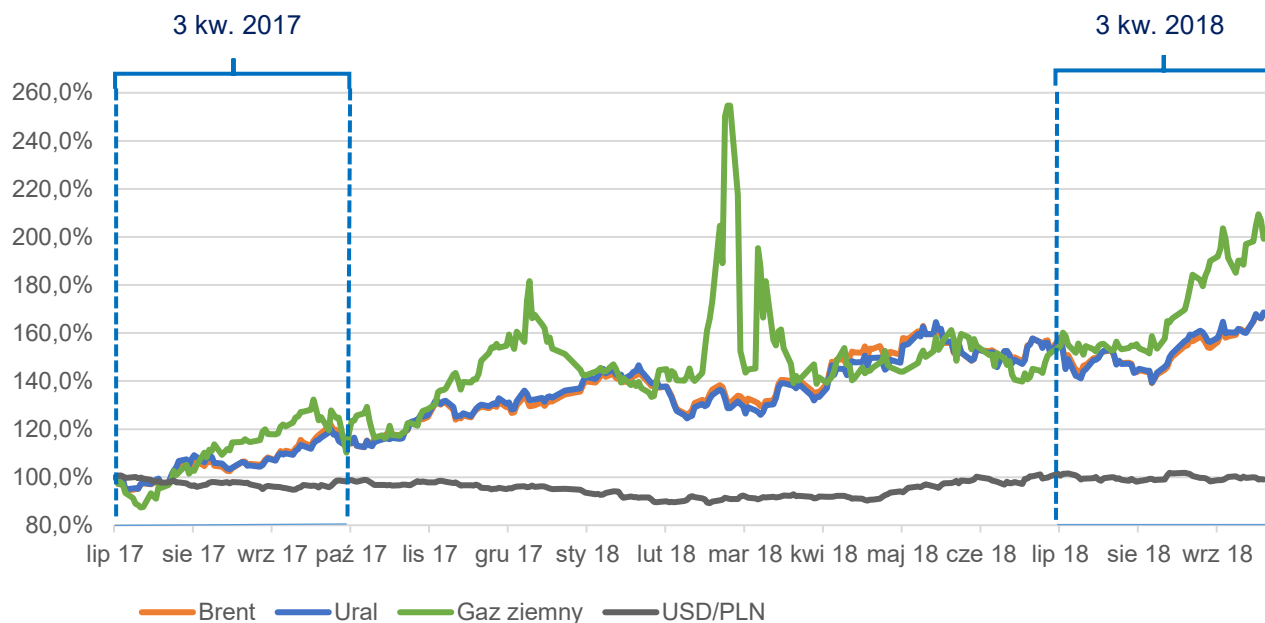
Otoczenie rynkowe	3
Segment wydobywczy	6
Segment produkcji i handlu	13
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	20
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	24
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	26
Informacje dodatkowe.....	27

Dane operacyjne i finansowe za 3 kw. 2018 roku i poprzednie okresy są opublikowane (plik excel) w internetowym serwisie relacji inwestorskich → inwestor.lotos.pl pod nazwą → [databook](#)

Otoczenie rynkowe

- Istotny wzrost notowań ropy naftowej i gazu ziemnego w ujęciu r/r - odpowiednio: ropa naftowa +44,1%, tj. +22,98 USD/bbl¹; gaz ziemny +53,9%, tj. +16,35 USD/boe²
- Znaczący spadek r/r cracku dla: ciężkiego oleju opałowego (-54,0%, -2,44 USD/bbl) i na benzynie (-12,5%, -2,04 USD/bbl) oraz wzrost craków dla: oleju napędowego (+7,6%, +1,16 USD/bbl), lekkiego oleju opałowego (+11,7%, +1,6 USD/bbl), paliwa lotniczego (+9,9%, +1,45 USD/bbl).
- Rozszerzenie r/r średniokwartalnego spreadu Brent/Ural: +30,7% do 1,32 z 1,01 USD/bbl
- Spadek r/r modelowej marży rafineryjnej do poziomu 7,47 USD/bbl z 8,57 USD/bbl (-12,8%) oraz wzrost względem 2 kw. 2018 (+2,5%)
- Umocnienie się kursu PLN względem USD: +1,9% r/r (7 groszy) oraz +3,4% kw/kw (12 groszy)

Notowania cen ropy Brent/Ural (USD/bbl), gazu ziemnego (USD/boe) oraz kursu walutowego (USD/PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Thomson Reuters oraz Narodowego Banku Polskiego

¹ Bbl - baryłka ropy naftowej

² Boe - baryłka ekwiwalentu ropy naftowej

Notowania cen ropy Brent, spreadu Brent/Ural i gazu ziemnego oraz modelowa marża rafineryjna Grupy LOTOS

USD/bbl	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
Notowania DATED Brent FOB ³	75,08	74,55	52,10	0,7%	44,1%
Spread Brent/Ural	1,32	2,17	1,01	-39,2%	30,7%
Notowania gazu ziemnego UK NBP ⁴	46,67	40,70	30,32	14,7%	53,9%
Modelowa marża rafineryjna ⁵	7,47	7,29	8,57	2,5%	-12,8%

Źródło: Spółka oraz Thomson Reuters

Cracki produktowe ⁶

USD/bbl	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
Benzyna motorowa	14,25	13,18	16,29	8,1%	-12,5%
Benzyna surowa	-0,45	-0,84	0,83	-	-
ON (10 ppm)	16,37	17,03	15,21	-3,9%	7,6%
Lekki olej opałowy	15,24	15,22	13,64	0,1%	11,7%
Paliwo lotnicze	16,10	17,35	14,65	-7,2%	9,9%
Ciężki olej opałowy	-6,96	-9,23	-4,52	24,6%	-54,0%

Źródło: Thomson Reuters

Notowania kursu walutowego

USD/PLN	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
Kurs dolara na koniec okresu	3,68	3,74	3,65	-1,6%	0,8%
Średniokwartalny kurs dolara	3,70	3,58	3,63	3,4%	1,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego

³ źródło: Thomson Reuters

⁴ Notowania gazu ziemnego wg UK NBP (tj. brytyjski National Balancing Point) dla porównywalności zostały przeliczone z USD/MWh na USD/boe przy zastosowaniu przelicznika 1,6282 MWh/boe

⁵ Zgodnie z metodologią przyjętą przez Spółkę, marża modelowa została obliczona na podstawie danych Thomson Reuters, oddających w dłuższym okresie kierunkowy trend cen, w oparciu, o które, Spółka prowadzi działalność handlową. W krótszym horyzoncie czasowym mogą występować różnice pomiędzy notowaniami, na których opiera się marża modelowa a notowaniami stosowanymi w działalności handlowej

⁶ Crack produktowy liczony jest jako różnica pomiędzy notowaniem danego produktu na baryłkę (notowania na tonę po uwzględnieniu odpowiedniego współczynnika gęstości) a notowaniem ropy Ural (notowanie Brent skorygowane o spread Brent/Ural)

Na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS w 3 kw. 2018 roku największy wpływ miały:

- **Surowce i produkty**
 - **segment produkcji i handlu**
niższy o ok. 12,8% r/r poziom modelowej marży rafineryjnej przy maksymalnym wykorzystaniu nominalnych mocy wytwórczych gdańskiej rafinerii wpłynął na wypracowanie oczyszczonego zysku EBITDA LIFO w 3 kw. 2018 roku w segmencie produkcji i handlu na poziomie 687,7 mln PLN (-8,4% r/r).
 - **segment wydobywczy**
wzrost r/r notowań ropy naftowej o 44,1% r/r oraz gazu ziemnego wg UK National Balancing Point o 53,9% wsparł wynik segmentu wydobywczego i złagodził efekt niższego r/r wolumenu sprzedaży węglowodorów (-2,1%), w rezultacie oczyszczony wynik EBITDA segmentu wydobywczego osiągnął poziom 214,6 mln PLN (+27,7% r/r).
- **Kursy walut**
 - wyższy r/r (+1,9%) średniokwartalny kurs dolara miał pozytywny wpływ na cracki produktowe a co za tym idzie na wyniki segmentu produkcji i handlu.

Segment wydobywczy

- Wydobywanie węglowodorów na poziomie 17,6 tys. boe/d⁷ (-18,6% kw./kw. i -16,2% r/r)
- O 26,4% kw./kw. niższy wolumen dzienny ze złóż norweskich z uwagi na planowy postój remontowy w obszarze Sleipner, wykorzystany na niezbędne modyfikacje pod przyszłe podłączenie złoża Utgard
- Oczyszczony zysk EBITDA segmentu wydobywczego na poziomie 214,6 mln PLN, tj. +27,7% r/r
- Oczyszczony zysk EBIT segmentu wydobywczego na poziomie 164,0 mln PLN, tj. +66% r/r

Zasoby, wydobywanie i sprzedaż łącznie ropy naftowej i gazu ziemnego

Zasoby ropy i gazu na dzień (mln boe) ⁸	30.09.2018	30.06.2018	30.09.2017
Norwegia	35,2	36,3	22,6
Polska	50,0	50,4	45,7
Litwa	3,4	3,5	3,7
Razem	88,6	90,2	72,0

Wydobywanie (boe/d)	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
Norwegia	12 179	16 541	15 278	-26,4%	-20,3%
Polska	4 698	4 345	4 836	8,1%	-2,9%
Litwa	771	798	952	-3,4%	-19,0%
Razem	17 647	21 684	21 065	-18,6%	-16,2%

Wydobywanie (boe)	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
Norwegia	1 120 430	1 505 269	1 405 544	-25,6%	-20,3%
Polska	432 239	395 405	444 924	9,3%	-2,9%
Litwa	70 898	72 609	87 548	-2,4%	-19,0%
Razem	1 623 567	1 973 283	1 938 016	-17,7%	-16,2%

Sprzedaż ropy naftowej i gazu ziemnego (boe)	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
Norwegia	1 116 210	1 472 873 ⁹	1 355 512	-24,2%	-17,7%
Polska	478 874	395 392	326 911	21,1%	46,5%
Litwa	101 942	95 757	51 085	6,5%	99,6%
Razem	1 697 026	1 964 022	1 733 508	-13,6%	-2,1%

⁷ Wydobywanie dziennie = wydobywanie w okresie / liczba dni kalendarzowych

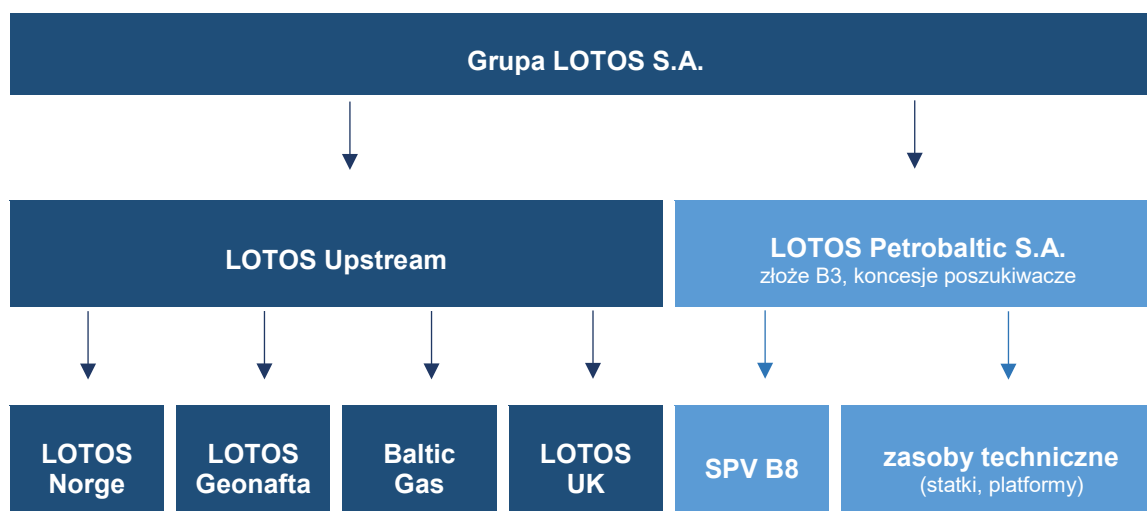
⁸ 2P - zasoby pewne oraz prawdopodobne według międzynarodowej klasyfikacji SPE-PRMS

⁹ Zmiana w porównaniu z publikowanymi danymi w raporcie półrocznym wynikająca ze zmiany metodologii przedstawiania danych

Organizacja działań w ramach segmentu wydobywczego

Segment wydobywczy Grupy LOTOS zorganizowany jest zgodnie ze strukturą biznesową przedstawioną na poniższym schemacie.

Struktura biznesowa Segmentu Upstream na dzień 30 września 2018 roku

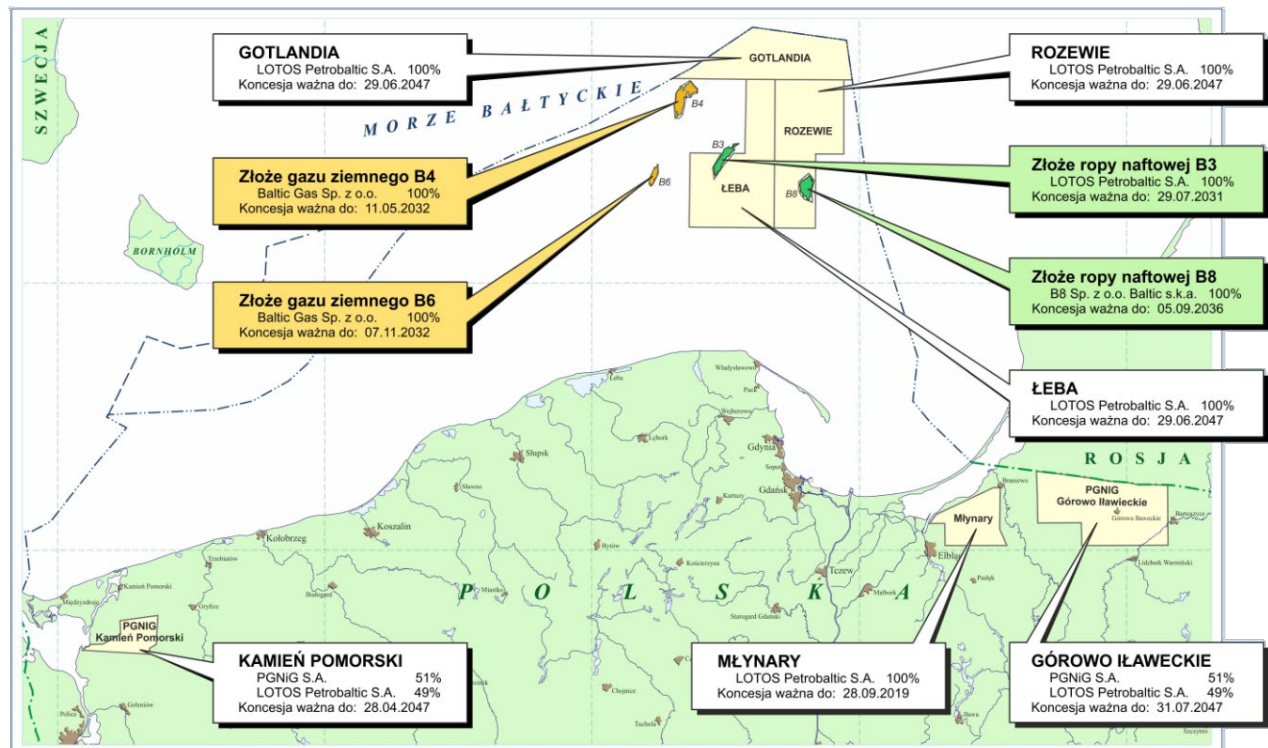

LOTOS Upstream (tzw. „LUPS”) pełni funkcje spółki holdingowej i realizuje plany rozwojowe segmentu w oparciu o spółki zależne: LOTOS E&P Norge AS (działalność na Szelfie Norweskim), AB LOTOS Geonafta wraz ze swoimi spółkami zależnymi (działalność na obszarach lądowych Litwy), Baltic Gas sp. z o.o. oraz Baltic GAS i wspólnicy sp. z o.o. sp.k. (realizacja projektu zagospodarowania złóż gazu ziemnego B4 B6), LOTOS Upstream UK Ltd (wehikuł potencjalnego rozwoju działalności w Wielkiej Brytanii). Kluczowe funkcje LUPS obejmują m.in.: rozwój biznesu, analizy ekonomiczne nowych i realizowanych projektów, potencjalne akwizycje/dezinvestycje, zarządzaniem portfelem aktywów i nadzór właścicielski, zarządzanie projektem B4/B6, nadzór techniczny, kontroling, udzielanie gwarancji i poręczeń, platforma do organizacji finansowania zewnętrznego.

LOTOS Petrobaltic wraz ze swoimi spółkami zależnymi koncentruje się na działalności operacyjno-serwisowej w obszarze Bałtyckim, uwzględniając m.in.: eksploatację złoża B3, zagospodarowanie złoża B8 w celu uruchomienia pełnej produkcji, realizację projektów poszukiwawczych na Morzu Bałtyckim oraz koncepcjach lądowych w Polsce. Równolegle, aktualna struktura biznesowa Segmentu wspiera rozwój przez LOTOS Petrobaltic kompetencji inżyniersko-wykonawczo-projektowych dla sektora offshore, docelowo z możliwością świadczenia usług poza Grupą LOTOS S.A.

Działalność poszukiwawczo-wydobywcza w Polsce

Koncesje spółek Grupy Kapitałowej LOTOS
na dzień 30 września 2018 roku

Źródło: opracowanie własne

W 3 kw. 2018 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. kontynuowała wydobycie ropy naftowej ze złoża B3 na Morzu Bałtyckim.

Projekt B8.

Spółka celowa B8 Sp. z o.o. Baltic S.K.A. („SPV B8”) realizowała wstępne wydobycie ropy naftowej ze złoża B8 na Morzu Bałtyckim i jednocześnie kontynuowała prace związane z realizacją projektu zagospodarowania złoża ropy naftowej B8, w tym prowadziła zadania związane z przebudową platformy *Petrobaltic* na Morskie Centrum Produkcyjne na tym złożu.

W 3 kw. 2018 roku prowadzono prace związane z integracją (interconnection) czterech modułów technologicznych, tj. systemu separacji ropy naftowej (M3), systemu sprężania i eksportu gazu (M1), systemu zatłaczania wody do złoża (M2) oraz systemu energetycznego (M4) z turbogeneratorem wykorzystującym odseparowany gaz jako podstawowe paliwo do zasilania platformy. Znacznie zaawansowano prace elektryczne (położono ponad 175 km kabli) oraz zakresu automatyki. Zgodnie z harmonogramem prac zrealizowano m. in.: operację nasunięcia (skidding) modułu nadbudówki (LQ – ang. *Living Quarter*) oraz montażu spalarki (Flare). Kontynuowano prace stoczniowe w zakresie kompletnej przebudowy platformy wiertniczej *Petrobaltic* na centrum produkcyjne morskiej kopalni ropy na złożu B8, w tym montaż systemu wentylacji i klimatyzacji oraz prace w zakresie elektryki i automatyki. Przebudowa platformy na koniec 3 kw. 2018 została zaawansowana do fazy II realizacji prac, polegającej na osiągnięciu kompletacji mechanicznej (MC – ang. *Mechanical*

Completion) umożliwiającej rozpoczęcie etapu testów i rozruchów (*COMM – ang. Commissioning*). Realizowane są prace przygotowujące infrastrukturę techniczną złoża B8 do przyjęcia Centrum Produkcyjnego. Rozpoczęto ostatnią fazę konstrukcyjną budowy gazociągu (zabezpieczanie matami). Ponadto, uzyskano pozytywną decyzję instytucji finansujących dotyczącą nowej struktury finansowania projektu.

Na koniec września 2018 roku, zaawansowanie realizacji projektu zagospodarowania złoża B8, w tym przebudowy platformy oraz budowy gazociągu, wyniosło 87,3 %. RFO (Ready for Operation) planowane jest na 2 kw. 2019 roku. Zakładany czas uruchomienia pełnej produkcji ze złoża B8 to 3 kw. 2019 roku.

Status prac w ramach działalności poszukiwawczej na koncesjach:

- Koncesja lądowa Młynary: zakończono akwizycję badań sejsmicznych 2D i processing danych.
- Koncesje morskie Gotlandia, Łeba i Rozewie: w dniu 18 lipca 2018 roku Ministerstwo Środowiska wydało decyzje zmieniające w/w koncesje. Zmiany dotyczą zabezpieczenia roszczeń mogących powstać wskutek wykonywania działalności na koncesjach. Decyzja reguluje także zasady, formę i wysokość zabezpieczenia.

Projekt Baltic Gas

Spółka LOTOS Upstream we współpracy z partnerem, firmą CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o., realizowała projekt zagospodarowania złóż gazu ziemnego B4/B6. Projekt realizowany jest poprzez spółkę celową Baltic Gas LLP, przy udziale LOTOS na poziomie 51%. Zasoby wydobywalne złóż B4/B6 szacowane są na 4,8 mld m³ (udział 100%). W ramach projektu zakończone zostały następujące kluczowe etapy:

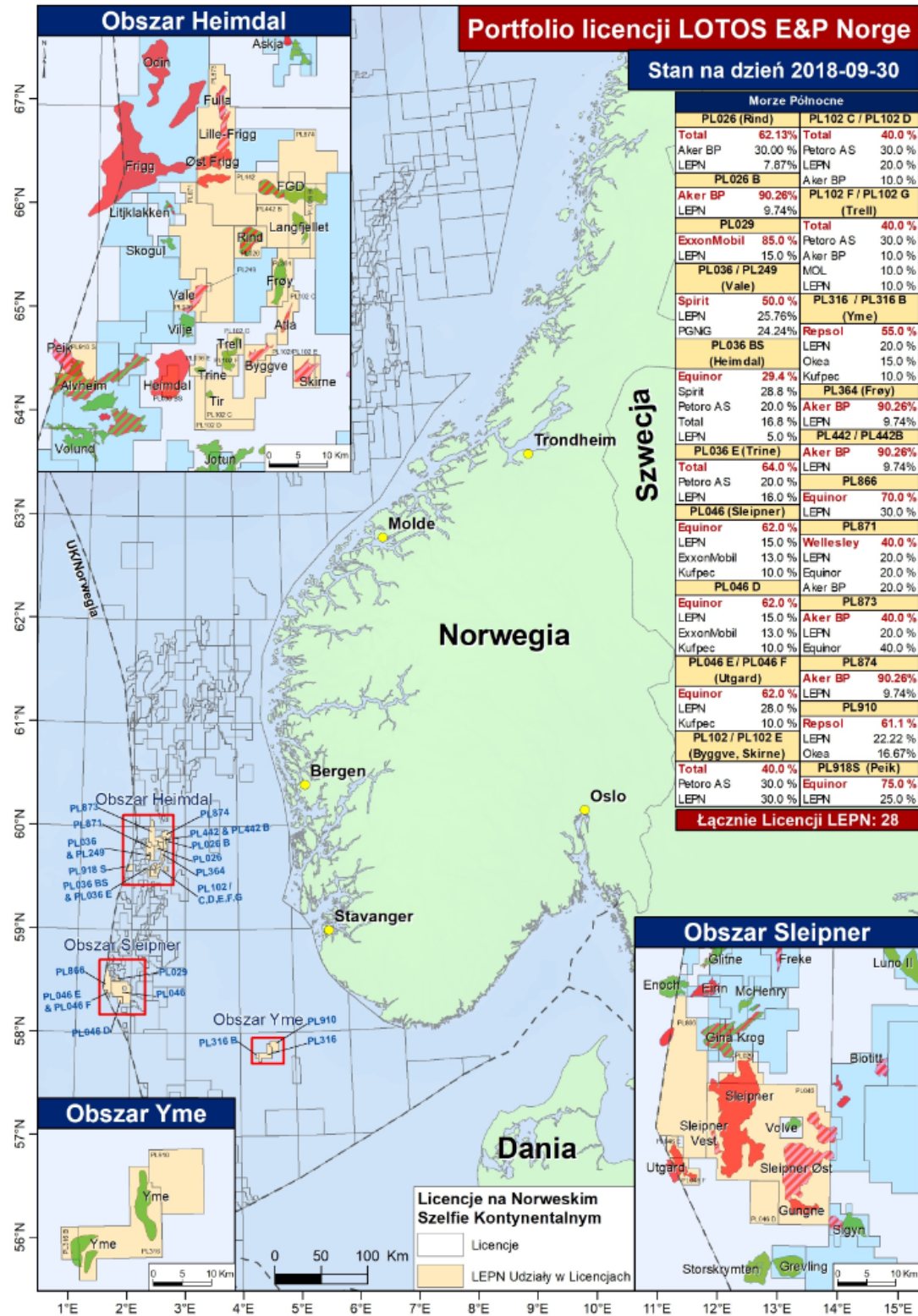
- dokonany został wybór koncepcji zagospodarowania,
- zrealizowane zostały badania sejsmiczne 3D,
- wykonane zostało wstępne projektowanie inżynierskie, ang. FEED (*ang. Front End Engineering & Design*).

Aktualnie projekt znajduje się na etapie przygotowania ostatecznej decyzji inwestycyjnej (*ang. Final Investment Decision, FID*), której podjęcie planowane jest po zminimalizowaniu ryzyk związanych z podłączeniem projektu do sieci przesyłowej gazu na lądzie (wymagane zaprojektowanie i budowa na lądzie odcinka gazociągu o długości ok. 30 km pomiędzy Władysławowem a Kosakowem). W tym celu wdrożono etap 3 fazy przygotowawczej obejmujący: projektowanie gazociągu lądowego, postępowania administracyjne, środowiskowe, własnościowe, pozyskanie finansowania, wykonanie prac na ścieżce krytycznej.

Aktualny harmonogram projektu zakłada podjęcie ostatecznej decyzji inwestycyjnej w drugiej połowie 2019 roku.

Działalność poszukiwawczo-wydobywcza w Norwegii

Koncesje spółki LOTOS Exploration & Production Norge AS
na dzień 30 września 2018 roku

Źródło: opracowanie własne

W trzecim kwartale 2018 roku spółka LOTOS Norge w ramach konsorcjum wydobywała gaz ziemny i kondensat ze złóż Atla, Vale, Skirne i Heimdal w obszarze Heimdal, a także ze złóż Sleipner Ost i Vest, Loke oraz Gungne w obszarze Sleipner. Wielkość produkcji ze złóż norweskich w trzecim kwartale 2018 roku kształtowała się na średnim poziomie 12,2 tys. boe/dzień, tj. -31% kw./kw. i -20% r/r.

Na wielkość wydobycia w Norwegii wpływ miał planowy postój remontowy w obszarze Sleipner. Postój rozpoczął się zgodnie z planem w dniu 31 sierpnia br. i trwał do 21 września br. (złoża Sleipner East, Loke, Gungne) oraz do 30 września br. w przypadku złoża Sleipner Vest. Oprócz zaplanowanych prac remontowych i modernizacyjnych, postój został wykorzystany także na przeprowadzenie wymaganych modyfikacji platformy Sleipner, która w przyszłości będzie odpowiedzialna za przetwarzanie oraz separację gazu i kondensantu ze złoża Utgard.

Ponadto, negatywny wpływ na wielkość wydobycia w Norwegii miał przestój produkcyjny na złożu Vale, w obszarze wydobywczym Heimdal który trwa od 9 kwietnia 2018 roku. Istnieje duża niepewność odnośnie terminu wznowienia produkcji ze złoża Vale, a także stabilności wydobycia po jego uruchomieniu. Powtarzające się przestoje produkcyjne na złożu Vale wynikają z problemów z przetwarzaniem płynu złożowego na platformie Heimdal.

W 3 kw. 2018 roku trwały dalsze prace inwestycyjne związane z realizacją projektów zagospodarowania złóż Utgard i Yme.

Projekt Utgard

Projekt Utgard znajduje się w zaawansowanej fazie realizacji zagospodarowania złoża. Operatorem złoża jest firma Equinor (dawniej Statoil), a zagospodarowanie realizowane jest w modelu tzw. fast – track (*ang. szybkiej ścieżki*) przy wykorzystaniu synergii z istniejącą infrastrukturą hubu Sleipner. Po wykonaniu w drugim kwartale 2018 roku instalacji części podmorskiej infrastruktury na złożu, w trzecim kwartale 2018 roku dokonano wymaganych modyfikacji platformy Sleipner, która wykorzystana zostanie do przetwarzania oraz separacji gazu i kondensantu ze złoża Utgard. Jednocześnie, prowadzono przygotowania do uruchomienia wierceń produkcyjnych na złożu. Projekt realizowany jest zgodnie z budżetem i harmonogramem.

Kluczowe parametry projektu Utgard (udział LOTOS Norge):

- Udział LOTOS Norge 17,36%
- Rezerwy 2P 8,1 mln boe (55% kondensat, 45% gaz ziemny)
- Początek wydobycia 1 kw. 2020 roku
- Planowane wydobycie 4,1 tys. boe/d (średnia 5-letnia od momentu uruchomienia produkcji).

Projekt Yme

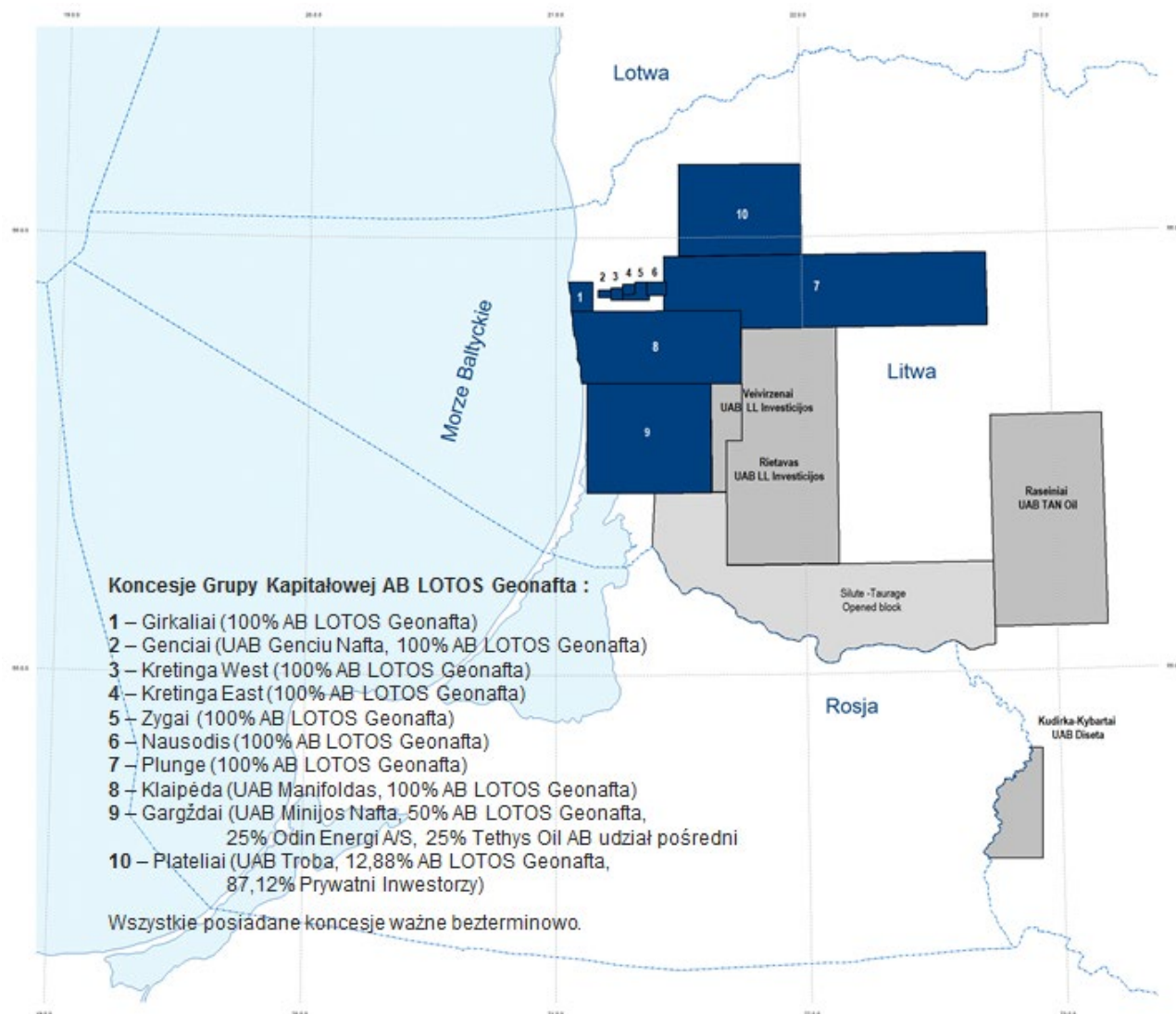
Projekt Yme znajduje się na etapie realizacji zagospodarowania złoża. Operatorem złoża jest firma Repsol, a zagospodarowanie odbywa się zgodnie z zatwierdzonym nowym planem zagospodarowania, przy wykorzystaniu wydzierżawionej platformy Maersk Inspirer. W ramach projektu, zakończono budowę konstrukcji wzmocnienia kesona, prowadzono prace podwodne przygotowujące do jego posadowienia, a także przygotowywano system załadunku ropy. Równolegle, realizowane były niezbędne modyfikacje platformy Maersk Inspirer, która będzie pełniła funkcje centrum produkcyjnego na złożu Yme. Okres zimowy zostanie wykorzystany na montaż zagłowiczenia powierzchniowego na kesonie. W kolejnym etapie przeprowadzona zostanie instalacja wzmocnienia kesona. Aktualny harmonogram projektu wskazuje na możliwość realizacji zagospodarowania złoża zgodnie z planem, z terminem uruchomienia wydobycia ropy w połowie 2020 roku.

Kluczowe parametry projektu Yme (udział LOTOS Norge):

- Udział LOTOS Norge 20%
- Rezerwy 2P 12,9 mln boe (100% ropa naftowa)
- Początek wydobycia 2 kw. 2020 roku
- Planowane wydobycie 5,0 tys. boe/d (średnia 5-letnia od momentu uruchomienia produkcji).

Działalność poszukiwawczo-wydobywcza na Litwie

Koncesje Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta na dzień 30 września 2018 roku

Źródło: opracowanie własne

W 3 kw. 2018 roku spółki z litewskiej Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta skupiały się na optymalizacji wydobywania z istniejących lądowych złóż ropy naftowej: Girkaliai, Kretinga, Nausodis i Genciu, Vezaiciai, Liziai, Ablinga.

Wyniki operacyjne segmentu wydobywczego

mIn PLN	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
Przychody ze sprzedaży	374,5	368,8	256,0	1,5%	46,3%
Wynik operacyjny EBIT	146,0	176,4	98,8	-17,2%	47,8%
Amortyzacja	50,6	60,3	69,2	-16,1%	-26,9%
Wynik EBITDA	196,6	236,7	168,0	-16,9%	17,0%
Oczyszczony wynik EBIT ¹⁰	164,0	176,4	98,8	-7,0%	66,0%
Oczyszczony wynik EBITDA	214,6	236,7	168,0	-9,3%	27,7%

Wzrost poziomu przychodów ze sprzedaży segmentu wydobywczego w trzecim kwartale 2018 roku (r/r) jest głównie efektem wyższych notowań ropy Brent dtd (+44,1%) i gazu ziemnego (+53,9%) oraz wyższego średniokwartalnego kursu USD (+1,9%), przy niższym o 2,1% wolumenie sprzedaży.

Niewielki wzrost poziomu przychodów ze sprzedaży (kw/kw) jest przede wszystkim efektem wzrostu notowań gazu (14,7%) przy niższym o 13,6% wolumenie sprzedanych węglowodorów.

Niższa amortyzacja segmentu (r/r i kw/kw) to efekt spadku wydobywania, a także wzrostu zasobów węglowodorów 2P na koncesjach norweskich.

Wyższy oczyszczony wynik EBITDA segmentu wydobywczego za 3 kw. 2018 roku (r/r) jest głównie efektem wyższych notowań ropy i gazu oraz wzrostu kursu USD względem PLN.

Spadek oczyszczonego wyniku EBITDA segmentu (kw/kw) to skutek zmniejszonego wydobywania i sprzedaży węglowodorów przez LOTOS Norge, będącego efektem planowego postoju remontowego w obszarze Sleipner i przestoju produkcyjnego na platformie Heimdal.

¹⁰ Wynik operacyjny oczyszczony z efektów zdarzeń jednorazowych - w 3kw. 2018 aktualizacja rezerwy na zobowiązania z tytułu warunkowych płatności związanej z umową nabycia aktywów Sleipner w kwocie ok. 18 mln PLN.

Segment produkcji i handlu

- **Maksymalne wykorzystanie nominalnych mocy wytwórczych rafinerii Grupy LOTOS S.A.**
- **Spadek oczyszczonego zysku EBITDA LIFO segmentu produkcji i handlu w 3 kw. 2018 roku do poziomu 687,7 mln PLN (-8,4% r/r) spowodowany głównie niższym poziomem marży rafinerijnej**

Struktura przerobu ropy naftowej

tys. ton	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
Przerób ropy naftowej w rafinerii w Gdańsku	2 790,4	2 638,3	2 784,6	5,8%	0,2%
w tym:					
ropa Ural	2 245,8	1 754,0	2 401,8	28,0%	-6,5%
ropa Rozewie	38,8	49,2	55,5	-21,1%	-30,1%
ropa litewska	12,4	11,0	12,8	12,7%	-3,1%
ropa Lubiatów	77,4	73,1	76,0	5,9%	1,8%
pozostałe gatunki ropy	416,0	751,0	238,5	-44,6%	74,4%

Wykorzystanie nominalnych zdolności przerobowych rafinerii w Gdańsku kształtowało się w trzecim kwartale 2018 roku na poziomie 105,4%. Rafineria pracowała stabilnie, utrzymując przerób ropy na poziomie 2.790,4 tys. ton ropy naftowej.

Projekt EFRA (Efektywna Rafinacja), będący kluczowym projektem inwestycyjnym Grupy LOTOS, jest kontynuacją technologicznego unowocześniania rafinerii i dopełnieniem konfiguracji pogłębionego przerobu ropy naftowej osiągniętej w ramach Programu 10+.

W 3 kw. 2018 roku kontynuowano prace budowlano-montażowe i działania rozruchowe poszczególnych obiektów, również w zakresie instalacji i systemów pomocniczych oraz infrastruktury ogólnej. Dla dwóch z trzech głównych instalacji Projektu EFRA tj. instalacji produkcji wodoru (HGU) i instalacji destylacji próżniowej dla pozostałości (hydrowax) z instalacji MHC (HVDU) prowadzono prace rozruchowe. Instalacja HVDU, po przeprowadzeniu gwarancyjnego ruchu testowego, została przekazana do eksploatacji i pracuje z obciążeniem, dostosowanym do bieżących potrzeb rafinerii.

Do prób i testów przekazano następujące obiekty:

- instalację HGU,
- zbiorniki półproduktowe instalacji DCU,
- kolejne rurociągi międzyobiektywne.

Do użytkowania przekazano:

- instalację HVDU,
- instalacje SRU II („nowe” instalacje Claus’a; adaptacja instalacji do pracy z powietrzem wzbogaconym tlenem),
- instalacje SWS II, ARU II i LPG Washing,
- zmodernizowaną instalacją hydroodsierczania olejów napędowych HDS,
- rurociąg gazu ziemnego (część podziemna i naziemna),

- nowa stacja kondensatu (nr 7),
- zmodernizowana podstacja elektroenergetyczna (P2/4).

Na 30 września 2018 roku całkowity postęp prac Projektu EFRA uwzględniający projektowanie, zakupy oraz prace budowlano-montażowe wyniósł 96,3%.

W związku z urzeczywistnieniem się ryzyka niedotrzymania założonego terminu uzyskania pełnej gotowości operacyjnej instalacji koksowania (raport bieżący nr 21/2018 Zarządu Grupy LOTOS S.A. z dnia 13 lipca 2018 r.), kontynuowane są rozmowy z głównym wykonawcą instalacji DCU/CNHT (firma KT - Kinetics Technology S.p.A.) w celu wypracowania realnego harmonogramu prac.

Struktura wytworzenia produktów rafineryjnych ¹¹

tys. ton	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
	3 106,1	2 944,6	2 963,2	5,5%	4,8%
Benzyny	412,1	400,8	413,0	2,8%	-0,2%
Benzyna surowa	119,5	129,8	120,8	-7,9%	-1,1%
Oleje napędowe	1 488,3	1 361,5	1 359,5	9,3%	9,5%
Lekkie oleje opałowe	42,2	32,5	73,7	29,8%	-42,7%
Paliwo lotnicze JET	150,3	127,6	133,0	17,8%	13,0%
Produkty ciężkie ¹²	547,1	567,8	525,4	-3,6%	4,1%
Pozostałe ¹³	346,6	324,6	337,8	6,8%	2,6%

Struktura sprzedaży segmentu produkcji i handlu

tys. ton	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
	3 026,7	2 890,4	2 960,2	4,7%	2,2%
Benzyny	430,8	416,5	420,7	3,4%	2,4%
Benzyna surowa	119,5	129,8	120,8	-7,9%	-1,1%
Oleje napędowe	1 514,2	1 386,6	1 465,4	9,2%	3,3%
Lekkie oleje opałowe	42,9	32,1	66,7	33,6%	-35,7%
Paliwo lotnicze JET	144,8	139,7	133,2	3,7%	8,7%
Produkty ciężkie ¹⁴	544,5	561,4	531,0	-3,0%	2,5%
Pozostałe ropopochodne	230,0	224,3	222,4	2,5%	3,4%

¹¹ różnica pomiędzy wolumenem przerobionej ropy naftowej i wolumenem produkcji wynika z faktu, że oprócz ropy naftowej na instalacje i do komponowania wyrobów gotowych kierowane są strumienie biokomponentów, dodatków uszlachetniających oraz średnich destylatów naftowych, zakupione od zewnętrznych dostawców

¹² ciężki olej opałowy i komponenty asfaltowe

¹³ m.in. gazy opałowe i techniczne, siarka, oleje bazowe, frakcja ksylenowa, LPG, paliwo bunkrowe, ekstrakty, rafinaty, gacze

¹⁴ ciężki olej opałowy i komponenty asfaltowe

Rynek produktów naftowych w Polsce i sprzedaż Grupy Kapitałowej LOTOS w 2018 roku

– informacja za 3 kwartał¹⁵ 2018 roku

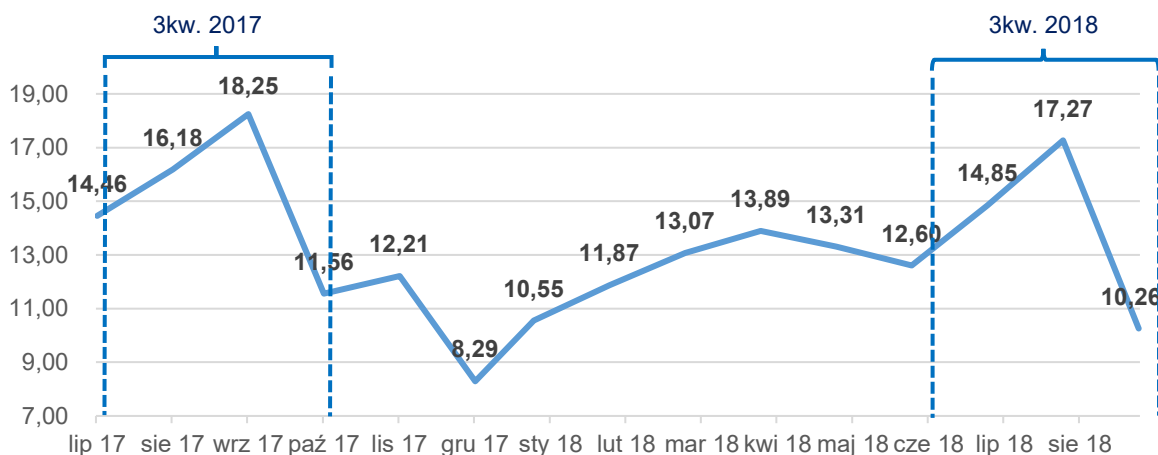
Po 9 miesiącach 2018 roku konsumpcja paliw płynnych (oleju napędowego, benzyny oraz lekkiego oleju opałowego) w Polsce wzrosła o 3,4% r/r. Olej napędowy odnotował wzrost na poziomie 3,5%, benzyna 5,1%, a lekki olej opałowy spadek o 12,5%.

Benzyna motorowa

Konsumpcja benzyn po 9 miesiącach 2018 roku wzrosła o 5,1% r/r. Całkowita sprzedaż benzyn realizowana przez Grupę Kapitałową LOTOS w 3 kw. 2018 wzrosła o 2,4% r/r, co wynika głównie ze wzrostu sprzedaży w kanale eksportowym i jest pochodną optymalizacji produkcji w celu maksymalizacji marży rafinerijnej.

W 3 kw. 2018 roku średnia z notowań marży na benzynie na światowych rynkach była r/r o -2,05 USD/bbl niższa.

Benzyna motorowa – średniomiesięczna marża z notowań w USD/bbl lipiec 2017 – wrzesień 2018

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

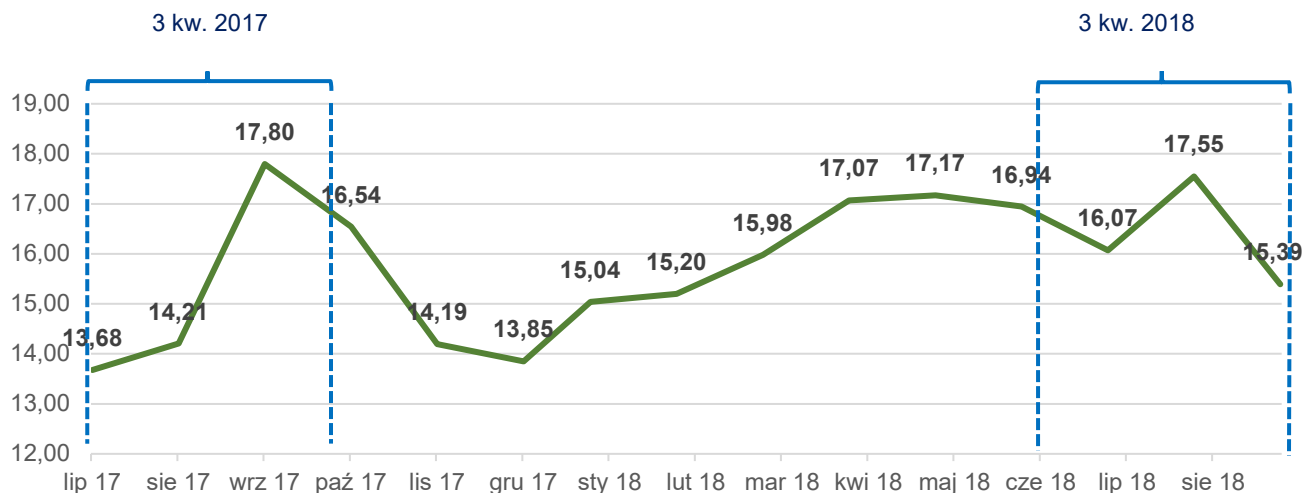
Olej napędowy

Rok 2018 to kontynuacja rosnącego popytu na olej napędowy. Po 9 miesiącach 2018 roku konsumpcja oleju napędowego wzrosła o 3,5% r/r. Grupa Kapitałowa LOTOS, mając świadomość rosnącego zapotrzebowania na produkt na rynku krajowym, zrezygnowała z kontraktów terminowych w eksporcie drogą lądową. Skutkiem tej decyzji jest spadek eksportu oraz wyższa o 3,8% sprzedaż krajowa.

W 3 kw. 2018 roku średnia z notowań marży na oleju napędowym na światowych rynkach była r/r wyższa do zeszłorocznego poziomu o 1,15 USD/bbl.

¹⁵ Dane po 5 miesiącach 2018

**Olej napędowy – średniomiesięczna marża z notowań w USD/bbl
lipiec 2017 – wrzesień 2018**

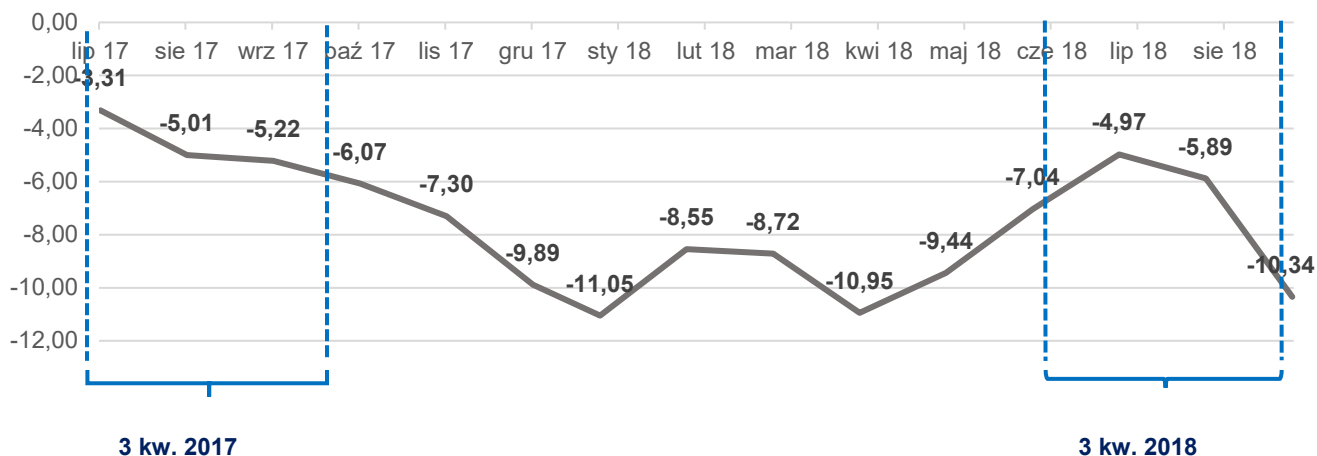

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

Ciężki olej opałowy

W 3 kw. 2018 roku Grupa Kapitałowa LOTOS zrealizowała niższą sprzedaż COO w porównaniu do 3 kw. 2017. W 3 kw. 2018 roku średnia z notowań ujemnej marży na ciężkim oleju opałowym (tj. COO) na światowych rynkach była na poziomie -6,97 USD/bbl, co stanowi pogorszenie r/r o 2,45 USD/bbl.

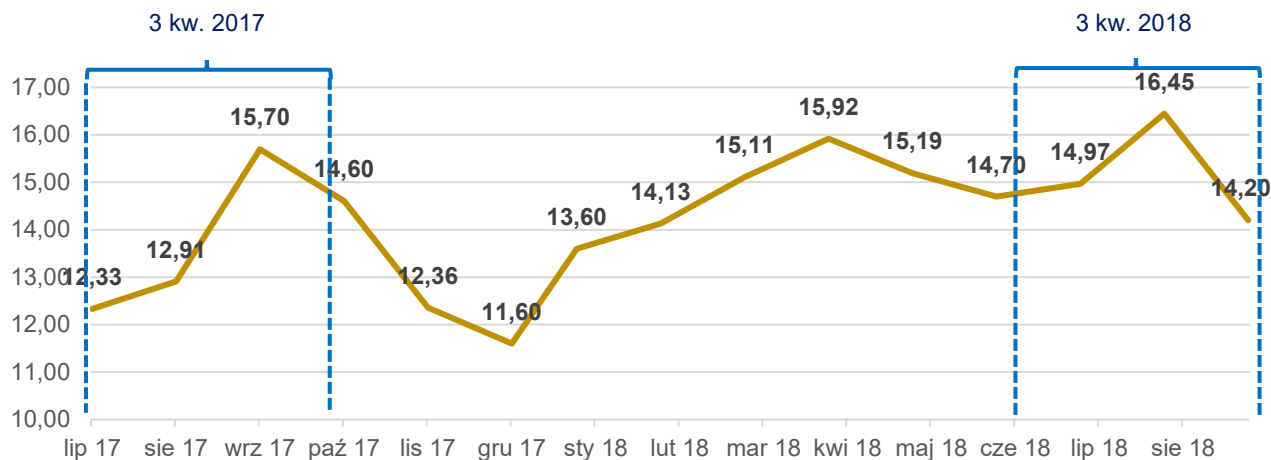
**Ciężki olej opałowy – średniomiesięczna marża z notowań w USD/bbl
lipiec 2017 – wrzesień 2018**

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

Lekki olej opałowy

Konsumpcja lekkiego oleju opałowego (LOO) po 9 miesiącach 2018 roku spadła o 12,5%, natomiast w 3 kw. (lipiec-sierpień) zanotowano spadek na poziomie 18,3%, głównie za sprawą bardzo wysokich temperatur. Grupa Kapitałowa LOTOS w 3 kw. zmniejszyła sprzedaż lekkiego oleju opałowego w kraju o 35,6% r/r. W 3 kw. 2018 roku średnia z notowań marży na lekkim oleju opałowym na światowych rynkach była wyższa o 1,6 USD/bbl r/r.

**Lekki olej opałowy – średniomiesięczna marża z notowań w USD/bbl
lipiec 2017 – wrzesień 2018**

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

Wyniki operacyjne segmentu produkcji i handlu

mIn PLN	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
Przychody ze sprzedaży	8 136,6	7 305,0	6 098,0	11,4%	33,4%
Wynik operacyjny EBIT	735,1	719,2	650,4	2,2%	13,0%
Amortyzacja	124,1	123,8	132,9	0,2%	-6,6%
EBITDA	859,2	843,0	783,3	1,9%	9,7%
EBIT LIFO	561,2	401,4	662,5	39,8%	-15,3%
EBITDA LIFO	685,3	525,2	795,4	30,5%	-13,8%
Oczyszczony EBITDA LIFO ¹⁶	687,7	581,7	750,4	18,2%	-8,4%

Wyższe o 33,4% przychody ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu r/r są efektem wzrostu średniej ceny sprzedaży netto oraz wyższego o 2,2% wolumenu sprzedaży. Średnia cena sprzedaży netto w segmencie produkcji i handlu w 3 kw. 2018 roku wyniosła 2.688 PLN/t i wzrosła r/r o 30,5% na skutek przede wszystkim wyższych notowań produktów naftowych i wyższego średniokwartalnego kursu dolara.

Wzrost przychodów ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu w 3 kw. 2018 roku vs. 2 kw. 2018 roku (+11,4%) związany jest głównie z wyższym o 4,7% wolumenem sprzedaży segmentu oraz wyższym średniokwartalnym kursem dolara.

Oczyszczony wynik EBITDA LIFO segmentu produkcji i handlu w 3 kw. 2018 roku wyniósł 687,7 mln PLN, tj. o 18,2% więcej niż w poprzednim kwartale i o 8,4% mniej niż w kwartale porównywalnym poprzedniego roku.

¹⁶ Wynik operacyjny EBITDA, uwzględniający efekt LIFO na wycenie zapasów, bez uwzględnienia teoretycznego odpisu na poziomie wyceny zapasów LIFO, oczyszczony o różnice kursowe z działalności operacyjnej; dodatkowo w 3kw. 2017 roku o rozliczenie kosztów remontu „Wiosna 2017”.

Wzrost oczyszczonego wyniku EBITDA LIFO (kw./kw.) jest efektem głównie:

- wyższej modelowej marży rafineryjnej,
- wzrostu wolumenu sprzedaży,
- wyższego (kw/kw) średniokwartalnego kursu USD wpływającego na marżę rafinerijną i marżę handlową.

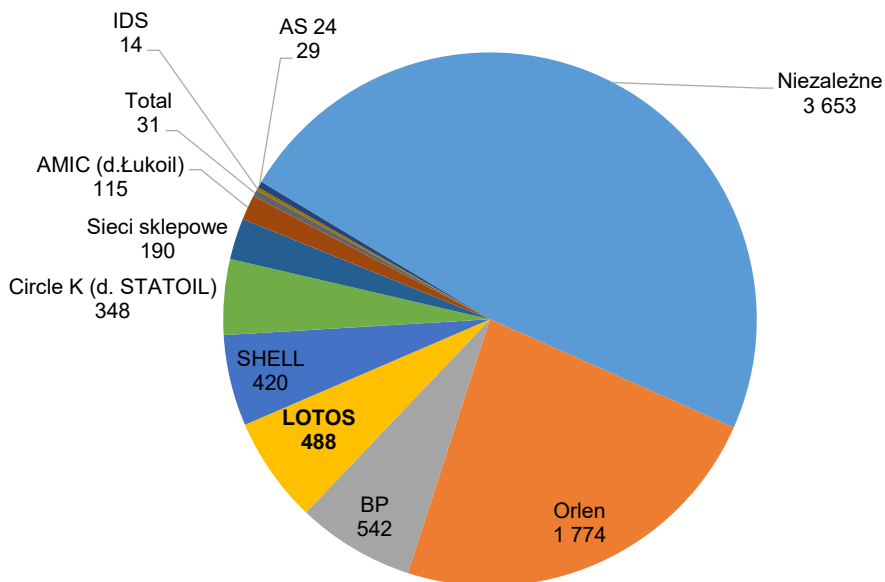
Spadek oczyszczonego wyniku EBITDA LIFO (r/r) to przede wszystkim skutek niższej o 12,8% modelowej marży rafineryjnej.

Liczba stacji paliw w sieci LOTOS na dzień 30 września 2018 roku

	30.09.2018	30.06.2018	30.09.2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
	489	485	485	4	4
Stacje własne CODO	306	304	302	2	4
w tym: LOTOS OPTIMA	121	121	121	0	0
Stacje partnerskie DOFO	183	181	183	2	0
w tym: LOTOS OPTIMA	78	78	83	0	-5

Na koniec września 2018 roku Grupa Kapitałowa LOTOS posiadała w swojej sieci 489 stacji paliw.

Polski rynek detaliczny na dzień 30 września 2018 roku

Źródło: POPiHN

Wyniki operacyjne obszaru detalicznego

mIn PLN	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
Wolumen sprzedaży (tys. ton)	333,6	317,6	320,5	5,0%	4,1%
Przychody ze sprzedaży	1 839,0	1 706,2	1 515,1	7,8%	21,4%
Wynik operacyjny	34,9	33,9	43,1	2,9%	-19,0%
Amortyzacja	16,8	17,1	18,2	-1,8%	-7,7%
EBITDA	51,7	51,0	61,3	1,4%	-15,7%

W 3 kw. 2018 roku obszar detaliczny wykazał zysk na poziomie operacyjnym w wysokości 34,9 mln PLN, porównywalny z poprzednim kwartałem.

Niższy (-15,7% r/r) wynik EBITDA jest skutkiem niższej marży jednostkowej na sprzedaży paliw oraz wyższych kosztów usług obcych na stacjach paliw.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyniki operacyjne Grupy Kapitałowej LOTOS

mIn PLN	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017	3kw.18/2kw.18	3kw.18/3kw.17
Przychody ze sprzedaży	8 344,0	7 531,0	6 262,5	10,8%	33,2%
Wynik operacyjny EBIT	866,8	897,9	756,5	-3,5%	14,6%
Amortyzacja	174,7	184,1	202,1	-5,1%	-13,6%
EBITDA	1 041,5	1 082,0	958,6	-3,7%	8,6%
Efekt LIFO ¹⁷	-173,9	-317,8	12,1	-	-
EBIT LIFO	692,9	580,1	768,6	19,4%	-9,8%
Oczyszczony zysk EBIT LIFO ¹⁸	713,3	636,6	725,0	12,0%	-1,6%
Oczyszczony zysk EBITDA LIFO ¹⁸	888,0	820,7	925,7	8,2%	-4,1%

¹⁷ Efekt LIFO = EBIT LIFO (oszacowany przy zastosowaniu metody wyceny rozchodu zapasów wg Last In First Out, tj. „ostatnie przyszło – pierwsze wyszło”) – EBIT

¹⁸ Wynik operacyjny EBITDA, uwzględniający efekt LIFO na wycenie zapasów, bez uwzględnienia teoretycznego odpisu na poziomie wyceny zapasów LIFO (rozwiązanie odpisów w 2kw. 2018 1,3 mln PLN, w 3kw. 2017 42,5 mln PLN), oczyszczony o różnice kursowe z działalności operacyjnej oraz dodatkowo w 3kw. 2018 roku o aktualizację rezerwy na zobowiązania z tytułu warunkowych płatności związanej z umową nabycia aktywów Slepner w kwocie ok. 18 mln PLN, dodatkowo w 3kw. 2017 roku o koszty remontu „Wiosna 2017”.

Grupa Kapitałowa LOTOS, zgodnie z przyjętymi zasadami wyceny zapasów, stosuje do wyceny rozchodu zapasów metodę średniej ważonej ceny nabycia. Stosowanie takiej metody wyceny zapasów powoduje opóźnienie przenoszenia efektów zmiany cen ropy naftowej w stosunku do cen wyrobów gotowych. W związku z powyższym, wzrostowa tendencja cen ropy wpływa pozytywnie, a tendencja spadkowa wpływa negatywnie na osiągnięte wyniki finansowe.

Wyniki operacyjne uwzględniające powyższą metodę wyceny zapasów zaprezentowano w tabeli w pozycjach EBITDA, wynik operacyjny EBIT. Równocześnie dokonano szacunków wyceny rozchodu wg metody LIFO i zaprezentowano w tabeli: efekt LIFO, EBIT LIFO, oczyszczony EBIT LIFO oraz oczyszczona EBITDA LIFO.

Grupa Kapitałowa LOTOS wykazała w 3 kw. 2018 roku zysk operacyjny w wysokości 866,8 mln PLN, na który składały się zysk operacyjny segmentu produkcji i handlu 735,1 mln PLN, zysk operacyjny segmentu wydobywczego 146,0 mln PLN oraz korekty konsolidacyjne w wysokości -14,3 mln PLN (głównie korekta zrealizowanej marży na sprzedaży ropy Rozewie i ropy litewskiej o marżę na ropie pozostającą na zapasie w Grupie Kapitałowej). Wynik operacyjny powiększony o amortyzację wg szacunkowej wyceny zapasów metodą LIFO (bez uwzględnienia teoretycznych odpisów wg LIFO, z wyłączeniem zdarzeń jednorazowych oraz różnic kursowych z działalności operacyjnej (tzw. oczyszczony EBITDA LIFO), wyniósł 888,0 mln PLN.

Ujemny wynik na działalności finansowej w Grupie Kapitałowej LOTOS w 3 kw. 2018 roku wyniósł -17,2 mln PLN. Składa się on głównie z ujemnego wyniku z tytułu skompensowania odsetek od zadłużenia, przychodów odsetkowych i prowizji na poziomie -39,0 mln PLN, ujemnych różnic kursowych na poziomie -5,6 mln PLN oraz dodatniego efektu wyceny i rozliczenia transakcji zabezpieczających w wysokości 26,6 mln PLN.

Efekt wyceny i rozliczenia transakcji zabezpieczających ryzyko rynkowe w 3 kw. 2018 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS zawiera głównie nadwyżkę dodatniego rozliczenia i wyceny transakcji zabezpieczających kurs walutowy na poziomie 13,4 mln PLN, nadwyżkę dodatniego rozliczenia i wyceny transakcji zabezpieczających poziom cen produktów naftowych oraz opcji w łącznej wysokości 7,6 mln PLN, efekt rozliczenia i wyceny transakcji zabezpieczających praw do emisji CO₂ w wysokości 4,1 mln PLN oraz efekt rozliczenia i wyceny transakcji IRS zabezpieczających poziom stopy procentowej w wysokości 1,5 mln PLN.

Wykaz transakcji zabezpieczających poziom cen produktów naftowych na dzień 30 września 2018 roku

Okres	Produkt/Surowiec	kupno	sprzedaż
		Ciężki olej opałowy	Lekki olej opałowy
		3.5 PCT Barges FOB Rotterdam	Gasoil .1 Cargoes CIF NWE / ARA
4Q2018	Wolumen (mt)	33 782	-3 121
	Przedział ceny (USD/mt)	217,5-437,33	412-691,68
2Q2019	Wolumen (mt)	4 764	-440
	Przedział ceny (USD/mt)	287-287	488,25-488,25
3Q2019	Wolumen (mt)	15 196	-1 405
	Przedział ceny (USD/mt)	265,5-380,74	541-666,5
4Q2019	Wolumen (mt)	2 705	-250

	Przedział ceny (USD/mt)	265,5-361	541-643,25
2Q2020	Wolumen (mt)	16 158	-1 494
	Przedział ceny (USD/mt)	253,3-287,25	567-644
3Q2020	Wolumen (mt)	28 181	-2 604
	Przedział ceny (USD/mt)	234-326,5	548,35-660,75
4Q2020	Wolumen (mt)	11 178	-1 033
	Przedział ceny (USD/mt)	234-287,25	548,35-644

Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających poziom kursów walutowych na dzień 30 września 2018 roku

Para walut	Instrument	Wolumen	Waluta	Przedział kursu
Kursy EUR/USD	Forward	197 657 752	EUR	1,166 - 1,2187
Kursy EUR/PLN	Forward	43 400 000	EUR	4,2717 - 4,3079
Kursy USD/PLN	Forward	-263 242 425	USD	3,5368 - 3,72

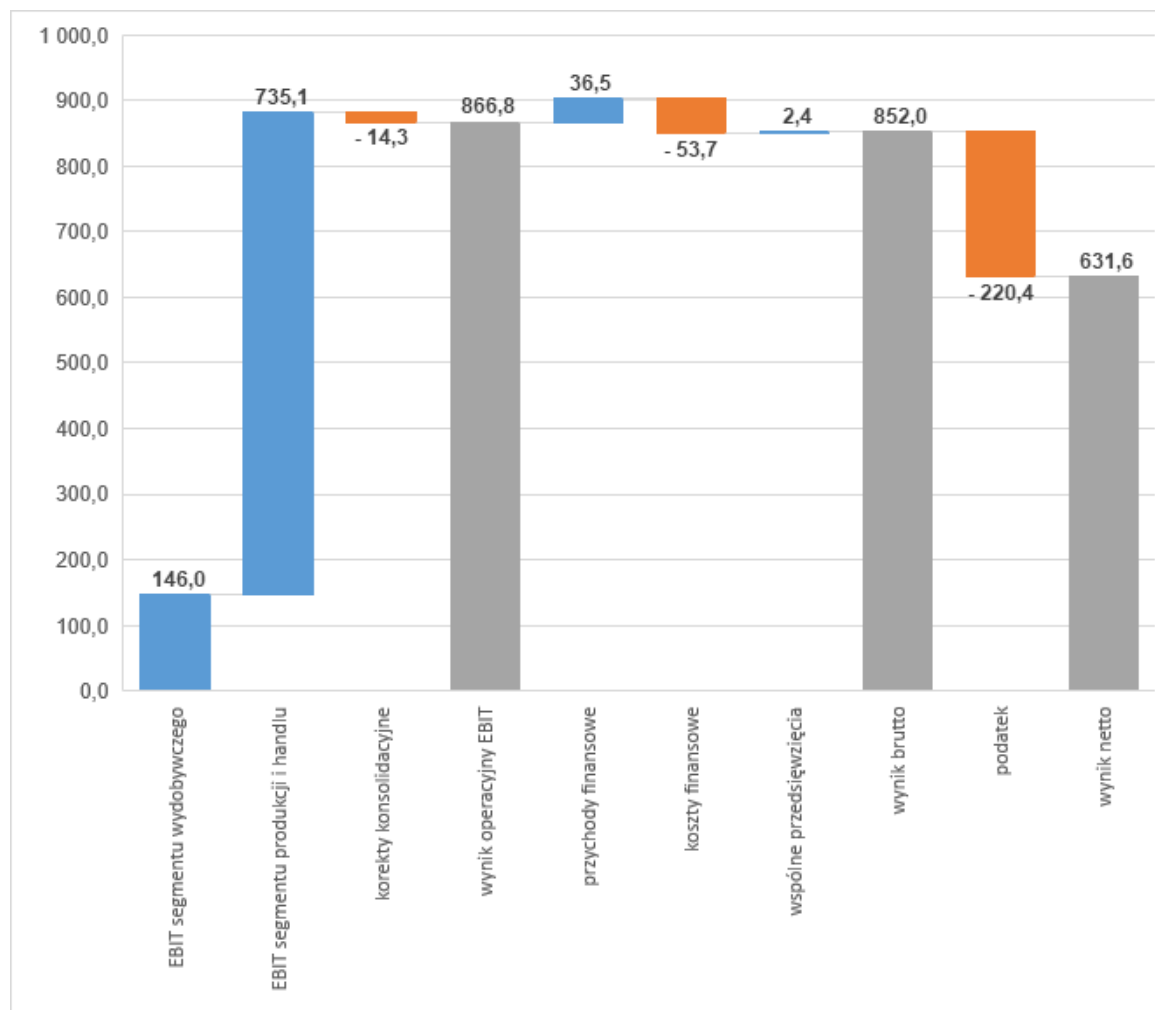
Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających poziom stopy procentowej na dzień 30 września 2018 roku

Instrument	Data początkowa	Data końcowa	Nominał	Waluta	Przedział stopy procentowej	Stopa referencyjna
IRS	od 16.01.2018	od 15.10.2018	499 000 019	USD	1,145%-2,476%	LIBOR 3M - LIBOR 6M
	do 21.09.2021	do 21.12.2021				

Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających ryzyko cen uprawnień do emisji CO₂ na dzień 30 września 2018 roku

		2018		2019		2020	
		Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)	Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)	Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)
EUA	Futures	701 000	4,45 - 7,7	747 000	7,64 - 19,85	-10 000	7,19

Dekompozycja skonsolidowanych wyników Grupy Kapitałowej LOTOS w 3kw. 2018 roku (mln PLN)

Skonsolidowany zysk netto Grupy Kapitałowej LOTOS w 3 kw. 2018 roku wyniósł 631,6 mln PLN.

Wyniki EBIT, wynik brutto i wynik netto Grupy Kapitałowej LOTOS

mln PLN	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017
Wynik operacyjny EBIT	866,8	897,9	756,5
Wynik przed opodatkowaniem	852,0	754,0	819,0
Wynik netto	631,6	534,9	618,8

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – aktywa

mln PLN	30.09.2018	31.12.2017	zmiana	%
	22 777,8	21 171,2	1 606,6	7,6%
Aktywa trwałe	12 772,9	12 462,1	310,8	2,5%
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu	8 745,8	8 761,5	-15,7	-0,2%
Wartości niematerialne segmentu produkcji i handlu	159,6	163,2	-3,6	-2,2%
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu wydobywczego	2 618,6	2 404,2	214,4	8,9%
Wartości niematerialne segmentu wydobywczego	329,0	304,8	24,2	7,9%
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	107,6	106,5	1,1	1,0%
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	440,7	415,4	25,3	6,1%
Pochodne instrumenty finansowe	28,1	2,7	25,4	940,7%
Pozostałe aktywa długoterminowe	343,5	303,8	39,7	13,1%
Aktywa obrotowe	10 004,9	8 709,1	1 295,8	14,9%
Zapasy	4 555,3	3 559,6	995,7	28,0%
Należności z tytułu dostaw i usług	2 975,2	2 677,0	298,2	11,1%
Należności z tytułu podatku dochodowego	1,5	1,3	0,2	15,4%
Pochodne instrumenty finansowe	28,7	161,8	-133,1	-82,3%
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	325,7	388,7	-63,0	-16,2%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 118,5	1 920,7	197,8	10,3%

Na dzień 30 września 2018 roku suma bilansowa Grupy Kapitałowej LOTOS wyniosła 22.777,8 mln PLN (+1.606,6 mln PLN vs. 31 grudnia 2017 roku).

Główne zmiany w pozycjach aktywów:

- wyższy o 995,7 mln PLN poziom zapasów, przede wszystkim ropy naftowej i produktów rafineryjnych związany głównie z wyższymi cenami na koniec 3 kw. 2018 roku w porównaniu z cenami na koniec 2017 roku,
- wyższy o 214,4 mln PLN poziom rzeczowych aktywów trwałych segmentu wydobywczego,
- wzrost o 298,2 mln PLN poziomu należności z tytułu dostaw i usług, głównie na skutek wyższych cen produktów naftowych na koniec 3 kw. 2018 roku w porównaniu z cenami na koniec 2017 roku,
- wzrost o 197,8 mln PLN stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów,
- niższy o 107,7 mln PLN poziom dodatniej wyceny pochodnych instrumentów finansowych.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – źródła finansowania

mIn PLN	30.09.2018	31.12.2017	zmiana	%
	22 777,8	21 171,2	1 606,6	7,6%
Kapitał własny	11 955,2	10 712,5	1 242,7	11,6%
Kapitał podstawowy	184,9	184,9	0,0	0,0%
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	2 228,3	2 228,3	0,0	0,0%
Kapitał rezerwowi z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-285,1	-225,2	-59,9	-26,6%
Zyski zatrzymane	9 726,0	8 432,2	1 293,8	15,3%
Różnice kursowe z przeliczenia	101,0	92,2	8,8	9,5%
Udziały niekontrolujące	0,1	0,1	0,0	0,0%
Zobowiązania długoterminowe	4 486,8	4 264,4	222,4	5,2%
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 840,1	2 738,3	101,8	3,7%
Pochodne instrumenty finansowe	2,8	6,7	-3,9	-58,2%
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	316,5	277,7	38,8	14,0%
Świadczenia pracownicze	175,0	169,3	5,7	3,4%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1 152,4	1 072,4	80,0	7,5%
Zobowiązania krótkoterminowe	6 335,8	6 194,3	141,5	2,3%
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 151,7	1 687,6	-535,9	-31,8%
Pochodne instrumenty finansowe	21,1	72,7	-51,6	-71,0%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2 351,7	2 201,7	150,0	6,8%
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	472,5	210,0	262,5	125,0%
Świadczenia pracownicze	129,1	145,3	-16,2	-11,1%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	2 209,7	1 877,0	332,7	17,7%

Wzrost stanu kapitału własnego Grupy Kapitałowej LOTOS na koniec września 2018 roku do poziomu 11.955,2 mln PLN (+1.242,7 mln PLN vs. 2017) nastąpił głównie na skutek wzrostu poziomu zysków zatrzymanych o 1.293,8 mln PLN pomniejszonego o odniesione na kapitał rezerwowi ujemne różnice kursowe z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych skorygowanych o efekt podatkowy w kwocie -59,9 mln PLN.

Udział kapitału własnego w sumie pasywów wzrósł o 1,9 punktu procentowego (vs. 2017) i wyniósł 52,5%.

Główne zmiany w pozycjach zobowiązań (+363,9 mln PLN):

- wyższy o 412,7 mln PLN stan pozostałych zobowiązań i rezerw (głównie zobowiązania z tytułu akcyzy, opłaty paliwowej i VAT-u oraz zobowiązania z tytułu rozliczeń wspólnych działań w segmencie wydobywczym),
- wzrost o 262,5 mln PLN stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego,
- wyższy poziom zobowiązań z tytułu dostaw i usług o 150,0 mln PLN,
- niższy o 434,1 mln PLN stan kredytów, pożyczek, obligacji oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego głównie na skutek spłaty części kredytów inwestycyjnych jednostki dominującej, kredytów LOTOS Norge oraz AB LOTOS Geonafta oraz w związku z wykupem części obligacji wyemitowanych przez Grupę.

Dług finansowy Grupy Kapitałowej LOTOS na 30 września 2018 roku osiągnął poziom 3.991,8 mln PLN (-434,1 mln PLN vs. 31 grudnia 2017 roku). Wskaźnik relacji długu finansowego skorygowanego o wolną gotówkę do kapitału własnego wyniósł 15,7% i obniżył się o 7,7 punktu procentowego vs. 31 grudnia 2017 roku. Dług netto wyniósł 1.873,3 mln PLN. Wskaźnik relacji długu netto do zysku EBIDA LIFO na 30 września 2018 roku wyniósł 0,6.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

mln PLN	3kw. 2018	2kw. 2018	3kw. 2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	1 299,1	532,8	1 243,1
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-178,9	-217,7	-275,3
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-400,1	-290,2	-322,9
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-1,4	8,0	-2,4
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	718,7	32,9	642,5
Środki pieniężne na początek okresu	1 399,3	1 366,4	887,0
Środki pieniężne na koniec okresu	2 118,0	1 399,3	1 529,5

Stan środków pieniężnych na 30 września 2018 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS (uwzględniający zadłużenie w rachunkach bieżących) wyniósł 2.118,0 mln PLN. Przepływy pieniężne netto zwiększyły stan środków pieniężnych ich ekwiwalentów w 3 kw. 2018 roku o 718,7 mln PLN.

Dodatknie saldo przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej w 3 kw. 2018 roku wynoszące 1.299,1 mln PLN, związane jest głównie zyskiem netto zwiększonym o amortyzację i spadek stanu zapasów w okresie 3 kw. 2018 roku.

Ujemne saldo przepływów środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej w kwocie -178,9 mln PLN dotyczy przede wszystkim zakupu rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych związanych głównie z segmentem wydobywczym.

Saldo przepływów środków pieniężnych z działalności finansowej w 3 kw. 2018 roku wynoszące -400,1 mln PLN uwzględnia głównie ujemne saldo wpływów z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, wydatków z tytułu ich spłaty i zapłaconych odsetek w kwocie -235,4 mln PLN oraz zapłacone dywidendy.

Informacje dodatkowe

I. Informacje o akcjach Grupy LOTOS S.A.

W okresie od dnia publikacji raportu za 1 półrocze 2018 roku, tj. 9 sierpnia 2018 roku do dnia publikacji raportu za 3 kw. 2018 roku, tj. 30 października 2018 r. nastąpiła zmiana w strukturze własności znacznych pakietów akcji Spółki. W dniu 10 sierpnia 2018 roku Spółka otrzymała zawiadomienie od Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny S.A. o przekroczeniu przez akcjonariusza progu 5% w ogólnej liczbie głosów w Spółce (→ raport bieżący 25/2018).

Struktura akcjonariatu Grupy LOTOS S.A.

na dzień 30.10.2018 roku tj. dzień przekazania raportu za 3 kwartał 2018 roku

Akcyonariusze	Liczba akcji/głosów równoważna wartości nominalnej akcji	Udział w ogólnej liczbie głosów równoważny udziałowi w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	98 329 515	53,19%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny S.A.	9 250 694	5,00%
Pozostali	77 293 153	41,81%
Razem	184 873 362	100%

II. Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji Spółki lub uprawnień do nich przez osoby z Zarządu oraz Rady Nadzorczej, zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami

Zgodnie z wiedzą Spółki i według oświadczeń z dnia 29 października 2018 roku składanych w celu sporządzenia raportu za 3 kw. 2018 roku, na dzień przekazania przedmiotowego raportu członkowie Zarządu ani członkowie Rady Nadzorczej nie posiadają akcji Spółki ani uprawnień do nich. Stan posiadania nie zmienił się od dnia 9 sierpnia 2018 roku, czyli dnia publikacji raportu za 1 półrocze 2018 roku.

III. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących zobowiązań i wierzytelności Spółki lub jej spółki zależnej oraz informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych

Na dzień 30 września 2018 roku nie występowały w Spółce istotne postępowania dotyczące zobowiązań lub wierzytelności toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego oraz Spółka nie posiada informacji o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach.

IV. Informacja o udzielonych przez Grupę LOTOS S.A. lub jednostki od niej zależne poręczeniach kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, jeżeli łączna wartość poręczenia lub gwarancji jest znacząca

Na dzień 30 września 2018 roku obowiązywała wystawiona przez spółkę LOTOS Upstream Sp. z o.o. bezwarunkowa i nieodwołalna gwarancja na rzecz rządu Norweskiego za działania spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS w zakresie poszukiwań i wydobycia na Norweskim Szelfie Kontynentalnym. Gwarancja ta zastąpiła wystawioną w dniu 17 grudnia 2008 roku przez spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. tożsamą gwarancję na rzecz Rządu Norweskiego za działania LOTOS Exploration and Production Norge AS., która w dniu 3 stycznia 2018 roku została spółce LOTOS Petrobaltic S.A. zwrócona. Spółka LOTOS Upstream Sp. z o.o. w wystawionej gwarancji zobowiązuje się ponieść pełną odpowiedzialność finansową tytułem zabezpieczenia wszelkich zobowiązań mogących powstać w związku z działalnością spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS w ramach poszukiwań i wydobycia naturalnych złóż znajdujących się pod dnem morza, w tym składowania i transportu przy pomocy innych środków transportu niż statki na Norweskim Szelfie Kontynentalnym.

W dniu 8 sierpnia 2017 roku Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdańsku wydał potwierdzenia przyjęcia zryczałtowanego zabezpieczenia akcyzowego z terminem obowiązywania od 20 sierpnia 2017 roku do 19 sierpnia 2019 roku na łączną zryczałtowaną kwotę 240 mln złotych. Zabezpieczenie akcyzowe zostało złożone w formie dwóch weksli własnych.

V. Informacje istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego Grupy Kapitałowej LOTOS i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez Grupę LOTOS S.A..

Powołanie Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych

W dniu 10 września 2018 roku, Rada Nadzorcza Grupy LOTOS S.A. powołała z dniem 11 września 2018 roku do składu zarządu Spółki X wspólnej kadencji Pana Jarosława Wittstocka, na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych. Pan Jarosław Wittstock złożył oświadczenie, że nie figuruje w Rejestrze Dłużników Niewypłacalnych, prowadzonym na podstawie ustawy o KRS, nie wykonuje działalności, która jest konkurencyjna w stosunku do działalności wykonywanej w przedsiębiorstwie Grupy LOTOS S.A. oraz, że nie jest współnikiem w konkurencyjnych spółkach cywilnych lub spółkach osobowych, kapitałowych ani członkiem organów innych konkurencyjnych osób prawnych.

Reorganizacja Obszaru Wydobywczego

Dnia 19 grudnia 2017 roku został przyjęty Plan połączenia transgranicznego przez przejęcie. Spółką przejmującą będzie LOTOS Petrobaltic S.A. z siedzibą w Gdańsku, a spółką przejmowaną będzie Miliana Shipholding Company Ltd. z siedzibą w Nikozji na Cyprze – spółka w 100% zależna od LOTOS Petrobaltic. W wyniku przejęcia Miliana Shipholding Company Ltd. przez LOTOS Petrobaltic S.A. wszystkie aktywa i zobowiązania spółki przejmowanej zostaną przeniesione na spółkę przejmującą, zaś spółka przejmowana zostanie wykreślona z właściwego rejestru. Spółka przejmująca obejmie wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej na drodze sukcesji uniwersalnej, zaś jej forma prawna, nazwa oraz siedziba pozostaną niezmienione.

W związku z tym, że LOTOS Petrobaltic jest jedynym współnikiem Miliana Shipholding Company Ltd., w przypadku planowanego połączenia może zostać zastosowana uproszczona metoda połączenia. Plan połączenia został opublikowany na stronie internetowej LOTOS Petrobaltic oraz w dzienniku urzędowym Cyprus Official Gazette odpowiednio w dniu 28 oraz 29 grudnia 2017 roku. W dniu 26 lutego 2018 roku oraz 13 marca 2018 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. (Przejmująca) przesłała odpowiednio do Grupy LOTOS S.A.

pierwsze i drugie zawiadomienie o zamiarze połączenia Spółki Przejmującej z Miliana Shipholding Company Ltd. na warunkach określonych w planie połączenia ogłoszonym w dniu 28 grudnia 2017 roku.

Dnia 8 stycznia 2018 roku Zarządy Spółek Miliana Shipholding Company Ltd. oraz Miliana Shipping Group Ltd. obie z siedzibą na Cyprze przyjęły plan połączenia tych spółek. W wyniku połączenia przez przejęcie Miliana Shipholding Company Ltd. będąca jedynym wspólnikiem spółki przejmowanej, przejmie Miliana Shipping Group Ltd. W efekcie wszystkie aktywa i zobowiązania spółki przejmowanej zostaną przeniesione na spółkę przejmującą, zaś spółka przejmowana zostanie wykreślona z właściwego rejestru.

Przyjęte przez Rady Dyrektorów w/w Spółek plany połączenia zostały przekazane do właściwego rzeczowo sądu cypryjskiego. Połączenie przebiegać będzie w dwóch etapach. W pierwszym etapie, planowane jest wspólne posiedzenie łączących się spółek, w celu wysłuchania stron i wspólnego przyjęcia planu fuzji i jej zatwierdzenia. W dniu 12 września 2018 roku odbyło się zgromadzenie wspólników i wierzycieli łączących się spółek tj. Miliana Shipholding Company Ltd. i Miliana Shipping Group Ltd. z udziałem wyznaczonego przez sąd cypryjski doradcy, podczas którego przyjęto plan połączenia ww. spółek. Kolejnym krokiem w ramach połączenia ww. spółek jest zatwierdzenie przyjętego planu połączenia przez sąd cypryjski.

Uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki, obradujące 28 czerwca 2018 roku oraz po przerwie w dniu 12 lipca 2018 roku („ZWZ”), podjęło uchwały opublikowane na → [stronie emitenta](#). W dniu 10 sierpnia 2018 roku Zarząd Grupy LOTOS S.A. powziął informację o wniesieniu pozwu o uchylenie uchwał o numerach 3, 5, 7-10, 11 podjętych przez Zwyczajne Wale Zgromadzenie Spółki 28 czerwca 2018 roku. W → [raporcie bieżącym nr. 24/2018](#) Spółka poinformowała, że zamierza złożyć odpowiedź na pozew, wnosząc o oddalenie powództwa jednak do dnia sporządzenia niniejszego raportu nie wpłynęło oficjalne pismo z sądu do którego Spółka mogła by się odnieść.

VI. Stanowisko Zarządu odnośnie do możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie kwartalnym w stosunku do wyników prognozowanych.

Zarząd Grupy LOTOS S.A. nie publikował prognoz wyników finansowych na 2018 rok.

W związku z ogłoszoną przez Spółkę „Strategią Grupy LOTOS na lata 2017 – 2022 Zarząd stoi na stanowisku, że osiągnięte przez Grupę Kapitałową LOTOS wyniki za 9 miesięcy i 3 kwartał 2018 roku nie uniemożliwiają możliwości zrealizowania założonych celów strategicznych.

VII. Czynniki, które w ocenie Grupy LOTOS S.A. będą miały wpływ na osiągnięte przez Grupę Kapitałową LOTOS wyniki w perspektywie co najmniej kolejnej kwartału.

Wśród podstawowych czynników, mogących, w ocenie Spółki, mieć wpływ na wyniki w 4kw. 2018 r. należy wymienić:

- otoczenie makroekonomiczne, w szczególności trend notowań ropy, gazu i produktów naftowych oraz kształtowanie się relacji pary walut USD/PLN, która wpływa na wyniki Grupy Kapitałowej LOTOS, ze względu na notowanie zarówno cen surowca, jak i części cen produktów w USD oraz zadłużenie Grupy LOTOS S.A. denominowane w dolarach,

- kształtowanie się podaży i popytu na produkty naftowe w Polsce i Europie; w dłuższej perspektywie spodziewany jest wzrost popytu na olej napędowy przy słabnącym popycie na benzyny motorowe; tendencje te znajdują odzwierciedlenie w strategii realizowanej przez Grupę Kapitałową LOTOS,
- realizację rozpoczętych projektów w segmencie produkcji i handlu (Projekt EFRA) oraz projektów w segmencie poszukiwania i wydobywania ropy naftowej,
- optymalizację w segmencie produkcji i handlu w kierunku maksymalizacji marży rafinerijnej Grupy LOTOS S.A.,
- dalsze wzmocnianie pozycji rynkowej Grupy Kapitałowej LOTOS, ze szczególnym naciskiem na poprawę rentowności w obszarze detalicznym.

VIII. Istotne zdarzenia po dacie bilansowej

- W dniu 08 października 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników LOTOS Upstream sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki z kwoty 576.000.000 PLN do kwoty 886.000.000 PLN tj. o kwotę 310.000.000 PLN poprzez ustanowienie 3.100.000 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 PLN każdy. Wszystkie nowe udziały zostały objęte przez Grupę LOTOS i pokryte wkładem pieniężnym w kwocie 310.000.000 PLN. Do dnia sporządzenia niniejszej informacji ww. podwyższenie kapitału zakładowego nie zostało zarejestrowane w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.
- Dnia 04 października 2018 roku Zgromadzenie Wspólników LOTOS Exploration and Production Norge AS podjęło uchwałę o emisji prywatnej, dla LOTOS Upstream Sp. z o.o., 800.000.000 warrantów, z których każdy upoważnia do nabycia 1 akcji serii B o wartości nominalnej 1,00 NOK każda akcja. Termin wykonania warrantów ustanowiono do dnia 30 czerwca 2019 r. Do dnia sporządzenia niniejszej informacji ww. podwyższenie kapitału zakładowego nie zostało zarejestrowane w rejestrze przedsiębiorstw Brønnøysund.

IX. Informacje o zawarciu przez Grupę LOTOS S.A. lub jednostkę od niej zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe

W raportowanym okresie Grupa LOTOS S.A. nie zawierała z podmiotami powiązanymi umów na warunkach innych niż rynkowe.

X. Opis zmian organizacji Grupy Kapitałowej LOTOS oraz wykaz spółek podlegających konsolidacji na dzień 30 września 2018 roku

W raportowanym okresie nie wystąpiły istotne zmiany w strukturze organizacji Grupy oraz w wykazie spółek podlegających konsolidacji. Wykaz spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej LOTOS przedstawiono w Kwartalnym Raporcie Finansowym za 3 kwartał 2018 Roku, w punkcie I.2, str. 8-10.

Informacje o procesach/wydarzeniach w spółkach zależnych w 3 kwartale 2018 roku

Spółka	Opis
Infrastruktura Kolejowa Sp. z o.o. w likwidacji	W dniu 28 czerwca 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Infrastruktura Kolejowa Sp. z o.o. podjęło uchwałę o rozwiązaniu spółki i otwarciu jej likwidacji z dniem 28 czerwca 2018 roku. Ponadto w dniu 28 czerwca 2018 roku na likwidatora Infrastruktura Kolejowa Sp. z o.o. uchwałą Zgromadzenia Wspólników powołano dotychczasowego Prezesa Zarządu Pana Marka Zygała. Dnia 10.08.2018 roku w rejestrze przedsiębiorców została

Spółka	Opis
	zarejestrowana zmiana nazwy spółki na Infrastruktura Kolejowa Sp. z o.o. w likwidacji.
Negros 1 Sp. z o.o. – zakup spółki oraz zmiana umowy spółki (w tym: nazwy spółki na SPV Petro Sp. z o.o.)	W celu realizacji zakupu platformy wiertniczej przygotowano koncepcję uwzględniającą nabycie spółki celowej w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, która docelowo stanie się właścicielem nabywanej platformy wiertniczej. W opracowanej koncepcji przyjęto założenie, iż spółka Technical Ship Management Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku (dalej: TSM), spółka z Grupy Kapitałowej Miliana Shipholding Company Limited, nabędzie 100% udziałów w spółce celowej, z kapitałem zakładowym w wysokości 5.000,00 zł (słownie złotych: pięć tysięcy). W dniu 21 czerwca 2018 roku uchwałą Zgromadzenia Wspólników TSM została wyrażona zgoda na zakup 100% udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Negros 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. W dniu 26 czerwca 2018 r. została zawarta pomiędzy zainteresowanymi stronami umowa sprzedaży udziałów, na mocy której TSM nabyła wszystkie udziały w spółce Negros 1 Sp. z o.o. (100 udziałów) za kwotę 8.000,00 zł. W dniu 21 czerwca 2018 roku dokonano zmiany umowy Negros 1 Sp. z o.o., w tym m.in. dokonano zmiany siedziby oraz nazwy na: SPV Petro Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku. Dnia 10 sierpnia 2018 roku zarejestrowano nowy tekst jednolity umowy SPV Petro Sp. z o.o. w tym zawierający wyżej opisaną zmianę nazwy spółki.

XI. Zwięzły opis istotnych dokonań lub niepowodzeń Grupy LOTOS S.A. i Grupy Kapitałowej LOTOS w okresie, którego dotyczy raport, wraz z wykazem najważniejszych dokonań i zdarzeń dotyczących emitenta i Grupy

Wypłata dywidendy

Zgodnie z uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 28 czerwca 2018 roku, w dniu 29 września 2018 roku wypłacona została dywidenda. Na dywidendę przeznaczono 1,00 PLN na 1 akcję, co oznacza, że całkowita kwota wypłaty dywidendy wyniosła 184 873 362,00 PLN. Dzień dywidendy został ustalony na 12 września.

Aktualizacja informacji dotyczących realizacji projektu EFRA.

W dniu 13 lipca 2018 roku Zarząd Emitenta zaktualizował informację dotyczącą realizacji projektu EFRA (→ [raport bieżący nr 21/2018](#)). Zarząd poinformował, że na podstawie prowadzonych uzgodnień pomiędzy spółką zależną, LOTOS Asphalt Sp. z o.o. (dalej „LOTOS Asphalt”), Emitentem oraz KT - Kinetics Technology S.p.A. (głównym wykonawcą projektu EFRA; dalej „KT”), iż trwa ustalanie ostatecznego terminu uzyskania statusu RFSU (ang. Ready for Start Up, tj. gotowości do uruchamiania) instalacji opóźnionego koksowania - DCU.

Zarząd Emitenta oszacował, iż pełne planowane efekty ekonomiczno – finansowe, wynikające z eksploatacji wszystkich instalacji projektu EFRA (awizowane w raporcie bieżącym 24/2015 i następnym publicznych komunikatach Emitenta) wystąpią w skonsolidowanych wynikach Emitenta nie wcześniej niż w drugim kwartale 2019 roku. Na dzień 30 czerwca 2018 roku, całkowite zaawansowanie realizacji projektu EFRA wyniosło 95,5% (na 31 grudnia 2017 roku wskaźnik wynosił 89,8%), przy czym dwie z trzech kluczowych instalacji projektu

EFRA, t.j. HGU (ang. *Hydrogen Generation Unit* – instalacja produkcji wodoru) oraz HVDU (ang. *Hydrowax Vacuum Distillation Unit* – instalacja destylacji próżniowej dla pozostałości z procesu hydrokrakingu) osiągnęły status RFSU. Zarząd Emitenta podkreślił, że przyczyny opóźnień w realizacji projektu EFRA są niezależne od Emitenta oraz LOTOS Asphalt. Istotne ustalenia wpływające na realizację przedmiotowego projektu inwestycyjnego zostaną niezwłocznie przekazane przez Emitenta w trybie raportu bieżącego.

XII. Wskazanie czynników i zdarzeń, w tym o nietypowym charakterze, mających istotny wpływ na skrócone sprawozdanie finansowe

W raportowanym okresie nastąpiła aktualizacja rezerwy na zobowiązania z tytułu warunkowych płatności dotyczących umowy nabycia aktywów na złożu Sleipner w Norwegii. Wymieniona aktualizacja obniżyła w 3 kw. 2018 roku raportowany wynik operacyjny segmentu wydobywczego o 18,2 mln PLN.

Nie wystąpiły inne czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, które miałyby istotny wpływ na skrócone sprawozdanie finansowe. Opis zmian istotnych pozycji sprawozdawczych oraz czynników wpływających na wyniki finansowe osiągnięte w okresie sprawozdawczym, jak również krótkie podsumowanie wyników segmentów działalności Grupy zawarto w treści Komentarza Zarządu.